

32004L0039

L 145/1

ОФИЦИАЛЕН ВЕСТНИК НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

30.4.2004

ДИРЕКТИВА 2004/39/ЕО НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА**от 21 април 2004 година****относно пазарите на финансови инструменти, за изменение на Директиви 85/611/ЕИО и 93/6/ЕИО на Съвета и Директива 2000/12/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 93/22/ЕИО на Съвета**

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за създаване на Европейската общност и по-специално член 47, параграф 2 от него,

като взеха предвид предложението на Комисията ⁽¹⁾,като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽²⁾,като взеха предвид становището на Европейската централна банка ⁽³⁾,в съответствие с процедурата, установена в член 251 от Договора ⁽⁴⁾,

като имат предвид, че:

(1) Директива 93/22/ЕИО на Съвета от 10 май 1993 г. относно инвестиционните услуги в областта на ценните книжа ⁽⁵⁾ имаше за цел да създаде условия, при които оторизирани инвестиционни посредници и банки биха могли да предоставят специализирани услуги или да установяват клонове в други държави-членки, въз основа на разрешителното и под надзора на тяхната страна по произход. За постигането на това директивата целеше да хармонизира първоначалното разрешение и изискванията за опериране на инвестиционните посредници, включително и правилата за осъществяването на стопанска дейност. Също така, тя предвиждаше хармонизацията на някои условия за функционирането на регулираните пазари.

⁽¹⁾ ОВ С 71 Е, 25.3.2003 г., стр. 62.

⁽²⁾ ОВ С 220, 16.9.2003 г., стр. 1.

⁽³⁾ ОВ С 144, 20.6.2003 г., стр. 6.

⁽⁴⁾ Становище на Европейския парламент от 25 септември 2003 г. (все още непубликувано в *Официален вестник*), Обща позиция на Съвета от 8 декември 2003 г. (ОВ С 60 Е, 9.3.2004 г., стр. 1), Позиция на Европейския парламент от 30 март 2004 г. (все още непубликувана в *Официален вестник*) и Решение на Съвета от 7 април 2004 г.

⁽⁵⁾ ОВ L 141, 11.6.1993 г., стр. 27. Директива, последно изменена с Директива 2002/87/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 35, 11.2.2003 г., стр.1).

(2) През последните години нарасна активността на инвеститорите на финансовите пазари, на които се предлага все по-усложнен и по-широк спектър от услуги и инструменти. С оглед на това развитие, правната рамка на Общността следва да обхваща пълния обхват от инвестиционно ориентирани дейности. За тази цел следва да се осигури необходимата степен на хармонизация за гарантиране висока степен на защита на инвеститорите, както и за да могат инвестиционните посредници да предоставят услуги в цялата Общност, в рамките на единния пазар, под надзора на страната по произход. Следователно Директива 93/22/ЕИО следва да бъде заменена от нова директива.

(3) Поради нарастващата зависимост на инвеститорите от лични препоръки, предоставянето на инвестиционни консултации е уместно да се включи като инвестиционна услуга, която изисква разрешение.

(4) В списъка на финансовите инструменти е уместно да се включат определени стокови и други деривативи, които са създадени и се търгуват така, че да са сравними с традиционните финансови инструменти според регулаторните им аспекти.

(5) Необходимо е да бъде създаден цялостен регулаторен режим за извършването на сделки с финансови инструменти, независимо от методите на търговия, които се използват за сключването на тези сделки, така че да се осигури високо качество на извършването на инвеститорските трансакции и да се поддържа интегритетът и общата ефективност на финансовата система. Би следвало да се предвиди кохерентна и чувствителна по отношение на риска рамка за регулирането на основните типове системи „поръчка-изпълнение“, които понастоящем действат на европейския финансов пазар. Необходимо е да се отчете появяването на ново поколение организирани системи за търговия, паралелно с регулираните пазари, на които би следвало да бъдат вменени задължения, които да гарантират ефективното и надлежното функциониране на финансовите пазари. За да се създаде подходяща регулаторна рамка, би следвало да се предвиди включването на нова инвестиционна услуга, която се отнася до функционирането на многостранни търговски системи (МТС).

- (6) Следва да се въведат определения за регулиран пазар и МТС, които да бъдат в строго съответствие една с друга, за да отчетат факта, че двете понятия изпълняват функция на организирана търговия. Определенията следва да изключват двустранни системи, когато инвестиционният посредник осъществява всяка търговска дейност за своя сметка и не действа като нерисков контрагент между купувача и продавача. Понятието „система“ обхваща всички онези пазари, които са изградени от набор от правила и платформа за търговия, както и тези, които функционират само на основата на набор от правила. Регулираните пазари и МТС не са задължени да управляват „техническа“ система за съпоставяне на поръчките. Пазар, който е изграден само от набор от правила, регулиращи аспектите, свързани с членството, допускането на инструменти за търгуване, търговията между членовете, отчитането и, когато е приложимо, задълженията за прозрачност, е регулиран пазар или МТС по смисъла на настоящата директива, и сделките, сключвани съгласно тези правила, се считат като сключени съгласно системите на регулирания пазар или МТС. Понятието „интереси от покупка и продажба“ следва да се разбира в широкия смисъл и включва поръчки, котировки и индикации за интерес. Изискването интересите да бъдат обединени в системата посредством недискреционни правила, установени от оператора на системата, означава, че те са обединени съгласно правилата на системата или посредством протоколите на системата или вътрешните оперативни процедури (включително процедури, съдържащи се в компютърен софтуер). Понятието „недискреционни правила“ означава, че тези правила оставят инвестиционния посредник, опериращ МТС, без свобода за преценка за това, как могат да си взаимодействат интересите. Определенията изискват интересите да се обединят по такъв начин, че да имат за резултат договор, което означава, че изпълнението е съгласно правилата на системата или протоколите на системата или вътрешните оперативни процедури.
- (7) Целта на настоящата директива е да обхване предприятията, чието постоянно занятие или стопанска дейност се състои в професионалното предоставяне на инвестиционни услуги и/или извършване на инвестиционни дейности. Поради това в нейния обхват не следва да се включват лица с друга професионална дейност.
- (8) Лицата, които административат собствените си активи, и предприятията, които не предоставят инвестиционни услуги и/или не осъществяват инвестиционни дейности с изключение на търгуване за собствена сметка, освен ако не са маркет мейкъри или търгуват по организиран и систематичен начин за собствена сметка извън регулирания пазар или МТС, при което предоставят достъпна за трети страни система за извършването на трансакции с тях, не следва да попадат в обхвата на настоящата директива.
- (9) Под „лица“ в текста следва да се разбират физически и юридически лица.
- (10) Застрахователните предприятия, дейността на които е предмет на съответния мониторинг от компетентните надзорни органи, и които са предмет на Директива 64/225/ЕИО на Съвета от 25 февруари 1964 г. относно премахването на ограниченията на свободата на установяване и свободното предоставяне на услуги по отношение на презастраховането и ретроцесията ⁽¹⁾, Първа Директива 73/239/ЕИО на Съвета от 24 юли 1973 г. относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби за започване и упражняване на дейност по пряко застраховане, различно от животозастраховане ⁽²⁾, и Директива 2002/83/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 5 ноември 2002 г. относно животозастраховането ⁽³⁾, би следвало да бъдат изключени.
- (11) Лицата, които не предоставят услуги на трети лица, но чиято стопанска дейност се състои единствено в предоставянето на инвестиционни услуги на техните предприятия майки, дъщерни предприятия или други дъщерни предприятия на техните предприятия майки, не би следвало да попадат в обхвата на настоящата директива.
- (12) Лицата, които предоставят инвестиционни услуги само като допълнителна дейност при осъществяването на професионалната си дейност, следва също да бъдат изключени от приложното поле на настоящата директива, при условие че тази дейност е регулирана и съответните правила не забраняват предоставянето на инвестиционни услуги на допълнително основание.
- (13) Лицата, които предоставят инвестиционни услуги, състоящи се изключително в администрирането на системи с участието на заети лица, и които поради това не предоставят инвестиционни услуги на трети лица, не би следвало да попадат в обхвата на настоящата директива.
- (14) Необходимо е от приложното поле на настоящата директива да бъдат изключени централните банки и други институции, които осъществяват подобни функции, както и публични институции, които отговарят или участват при управлението на държавния дълг, чиято концепция включва неговото инвестиране, с изключение на институции, които са частично или изцяло държавни и чиято функция е търговска или такава, свързана с придобиването на участия.
- (15) Необходимо е от приложното поле на настоящата директива да бъдат изключени предприятията за колективно инвестиране и пенсионните фондове, независимо от това дали са координирани на общностно ниво, както и депозитарите или ръководителите на такива предприятия, тъй като те са предмет на специфични правила, определени за техните дейности.

(1) ОВ 56, 4.4.1964 г., стр. 878/64. Директива, изменена от Акта за присъединяване от 1972 г.

(2) ОВ L 228, 16.8.1973 г., стр. 3. Директива, последно изменена с Директива 2002/87/ЕО.

(3) ОВ L 345, 19.12.2002 г., стр. 1.

- (16) За да ползва от освобождаванията, предвидени в настоящата директива, заинтересованото лице следва трайно да изпълнява условията, които са определени за такива освобождавания. По-специално, ако лице предоставя инвестиционни услуги или извършва инвестиционни дейности и спрямо него се прилага изключение от настоящата директива поради това, че такива услуги или дейности са допълнителни спрямо основната му стопанска дейност, когато стопанската дейност се разглежда на групова основа, то спрямо лицето не следва да продължава да се прилага освобождаването, свързано с допълнителните услуги, когато предоставянето на тези услуги или извършването на тези дейности престане да бъде допълнително спрямо основната му стопанска дейност.
- (17) Лицата, които предоставят инвестиционни услуги и/или извършват инвестиционни дейности, които попадат в приложното поле на настоящата директива, следва да бъдат предмет на разрешение от техните държави-членки по произход, с оглед защитата на инвеститорите и стабилността на финансовата система.
- (18) Кредитните институции, които имат разрешение съгласно Директива 2000/12/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 20 март 2000 г. относно предприемането и осъществяването на дейност от кредитни институции ⁽¹⁾, не следва да се нуждаят от друго разрешение съгласно настоящата директива за предоставянето на инвестиционни услуги или извършването на инвестиционни дейности. Когато кредитна институция реши да предоставя инвестиционни услуги или да извършва инвестиционни дейности, компетентните органи следва да проверяват преди издаването на разрешението дали тя отговаря на съответните разпоредби на настоящата директива.
- (19) В случаите, когато инвестиционен посредник предоставя нередовно една или повече инвестиционни услуги, които не са обхванати от неговото разрешително, или извършва нередовно една или повече инвестиционни дейности, които не са обхванати от разрешителното му съгласно настоящата директива той не следва да се нуждае от допълнително разрешително.
- (20) За целите на настоящата директива дейността по приемането и предаването на поръчките следва да включва и събирането на двама или повече инвеститори, чрез което се осъществява сделка между тези инвеститори.
- (21) В контекста на предстоящата ревизия на рамката на капиталовата адекватност в рамките на споразумението Базел II, държавите-членки признават нуждата да се преразгледа дали инвестиционните посредници, които изпълняват съпоставени поръчки на клиенти от свое име и за собствена сметка, следва да бъдат считани като действащи като възложител, и по този начин следва да бъдат предмет на допълнителни регулаторни капиталови изисквания.
- (22) Принципите на взаимно признаване и надзора на държавите-членки по произход изискват от компетентните органи на държавите-членки да не предоставят или да отменят разрешението, когато фактори като съдържанието на програмите за операциите, географското разпространение или действително извършените дейности ясно показват, че инвестиционният посредник е избрал правната система на държава-членка, на територията на която възнамерява да извършва или вече извършва по-голямата част от дейността си, с цел избягване на по-строгите стандарти, които са в сила в друга държава-членка. На инвестиционен посредник, който е юридическо лице, следва да се издаде ново разрешително в държавата-членка, в която е неговото седалище според устройствения му акт. На инвестиционен посредник, който не е юридическо лице, следва да бъде издадено разрешително в държавата-членка, в която се намира неговото главно управление. В допълнение, държавите-членки следва да изискват главното управление на инвестиционния посредник да се намира в неговата държава-членка по произход и действително да функционира там.
- (23) Инвестиционен посредник, който има разрешително в държавата-членка по произход, следва да има право да предоставя инвестиционни услуги или да извършва инвестиционни дейности в рамките на Общността, без да има нужда от отделно разрешително от компетентния орган на държавата-членка, в която той желае да предоставя тези услуги или да извършва тези дейности.
- (24) Тъй като някои инвестиционни посредници са освободени от определени задължения, наложени от Директива 93/6/ЕИО на Съвета от 15 март 1993 г. относно капиталовата адекватност на инвестиционните посредници и кредитните институции ⁽²⁾, те следва да бъдат задължени да имат или минимална сума капитал или професионална застраховка срещу загуби или комбинация от двете. Преизчисляването на сумите на тази застраховка следва да вземе предвид преизчисленията, направени в рамките на Директива 2002/92/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 9 декември 2002 г. относно застрахователното посредничество ⁽³⁾. Това конкретно третиране за целите на капиталовата адекватност не би следвало да засяга каквито и да е решения относно подходящото третиране на тези посредници съгласно бъдещи изменения на законодателството на Общността относно капиталовата адекватност.
- (25) Тъй като обхватът на разумното регулиране за ограничаване на риска следва да бъде ограничен до онези субекти, които по силата на това, че водят търговска книга по професия, представляват източник на риск от контрагента за другите участници на пазара, от приложното поле на настоящата директива следва да бъдат изключени субектите, които търгуват за собствена сметка с финансови инструменти, включително стоковите деривати, включени в приложното поле на настоящата директива, както и тези, които допълнително предоставят на клиентите си от основната стопанска дейност инвестиционни услуги със стокови деривати, когато се разглеждат на групова основа, при условие, че тази основна стопанска дейност не се състои в предоставянето на инвестиционни услуги по смисъла на настоящата директива.

⁽¹⁾ ОВ L 126, 26.5.2000 г., стр. 1. Директива, последно изменена с Директива 2002/87/ЕО.

⁽²⁾ ОВ L 141, 11.6.1993 г., стр. 1. Директива, последно изменена с Директива 2002/87/ЕО.

⁽³⁾ ОВ L 9, 15.1.2003 г., стр. 3.

- (26) С оглед защитата на собствеността на инвеститорите и другите подобни права по отношение на ценни книжа, както и техните права по отношение на средства, поверени на предприятие, тези права следва по-специално да бъдат разграничавани от правата на предприятието. Този принцип обаче не следва да възпрепятства предприятието да осъществява стопанска дейност от негово собствено име, но за сметка на инвеститорите, когато това се изисква от самия характер на сделката и инвеститорите са съгласни, например заемане на акции.
- (27) Когато клиент, в съответствие със законодателството на Общността и по-специално Директива 2002/47/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 юни 2002 г. относно договорите за финансови обезпечения⁽¹⁾, прехвърли на инвестиционен посредник цялата собственост върху финансови инструменти или средства за целите на обезпечаването или за покриването на настоящи или бъдещи задължения, независимо дали са действителни, условни или вероятни, такива финансови инструменти или средства следва също да не се считат като продължаващи да бъдат притежание на клиента.
- (28) Процедурите за разрешителни на клонове на инвестиционни посредници в рамките на Общността, които имат разрешителни в трети страни, следва да продължават да се прилагат за тези предприятия. Тези клонове не следва да се ползват от свободното предоставяне на услуги съгласно втория параграф от член 49 на Договора или от правото на установяване в държави-членки, различни от тези, в които са установени. По отношение на случаите, в които Общността не е обвързана от каквито и да е двустранни или многостранни задължения, е уместно да се предвиди процедура, предназначена да осигури реципрочното третиране на инвестиционните посредници на Общността в заинтересованите трети страни.
- (29) Разширяващият се обхват на дейности, които много инвестиционни посредници предприемат, едновременно с това повиши потенциала за конфликти на интереси между тези различни дейности с интересите на техните клиенти. Поради това е необходимо да се предвидят правила, които да гарантират, че тези конфликти няма да засягат по неблагоприятен начин интересите на техните клиенти.
- (30) Дадена услуга следва да се счита за предоставена по инициатива на клиента, доколкото клиентът я изисква в отговор на персонализирано съобщение от или от името на предприятието към конкретно този клиент, което съдържа покана или е предназначено да повлияе на клиента по отношение на специфичен финансов инструмент или специфична сделка. Една услуга може да се счита за предоставена по инициатива на клиента, независимо от това дали клиентът я изисква на основата на съобщение, съдържащо промоция или оферта на финансови инструменти, направена по какъвто и да е начин и която е принципна по своя характер и е адресирана към обществеността или към по-голяма група или категория клиенти или потенциални клиенти.
- (31) Една от целите на настоящата директива е защитата на инвеститорите. Мерките за защита на инвеститорите следва да бъдат адаптирани към особеностите на всяка категория инвеститори (непрофесионални, професионални и контрагенти).
- (32) Чрез дерогация от принципа, според който страната по произход издава разрешително, упражнява надзор и контролира изпълнението на задълженията по отношение на функционирането на клоновете, е уместно компетентният орган на приемащата държава-членка да поеме отговорността за изпълнението на определени задължения, предвидени в настоящата директива по отношение на стопанската дейност, извършвана от клон на територията, където е разположен клонът, тъй като този орган е най-близко до клона и е в по-добро положение да открива и да интервенира при нарушения на правилата, управляващи операциите на клона.
- (33) Необходимо е на инвестиционните посредници да се наложи ефективно задължение за „най-добро изпълнение“, за да се осигури, че те изпълняват поръчките на клиентите при условия, които са най-благоприятни за клиента. Задължението следва да се прилага към посредника, който има договорни или агентски задължения към клиента.
- (34) Лоялната конкуренция изисква от участниците на пазара и от инвеститорите да са способни да сравняват цените, които местата за търговия (т.е. регулирани пазари, МТС и посредници) са задължени да публикуват. За тази цел на държавите-членки се препоръчва да премахнат всякакви пречки, които могат да възпрепятстват консолидирането на европейско ниво на съответната информация и нейното публикуване.
- (35) Когато създава делови отношения с клиента, инвестиционният посредник може същевременно да поиска от клиента или от потенциалния клиент неговото съгласие за политиката на изпълнение на поръчките, както и за възможността неговите поръчки да се изпълняват извън регулиран пазар или МТС.
- (36) Лицата, които предоставят инвестиционни услуги от името на повече от един инвестиционен посредник, не следва да се разглеждат като обвързани агенти, а като инвестиционни посредници, когато те попадат в определението, предвидено в настоящата директива, с изключение на някои лица, за които може да бъде предвидено изключение.
- (37) Настоящата директива не следва да засяга правото на обвързаните агенти да предприемат дейности, които са обхванати от други директиви, както и свързани дейности по отношение на финансови услуги или продукти, които не са обхванати от настоящата директива, включително от името на отделни части на същата финансова група.

⁽¹⁾ ОВ L 168, 27.6.2002 г., стр. 43.

- (38) Условието за извършване на дейност извън офисите на инвестиционния посредник (продажби „от врата до врата“) не следва да бъдат обхванати от настоящата директива.
- (39) Компетентните органи на държавите-членки следва да не регистрират или да оттеглят регистрацията, когато действително извършените дейности показват ясно, че обвързан агент е избрал правната система на държава-членка, на територията на която възнамерява да извършва или вече извършва по-голямата част от дейността си, с цел избягване на по-строгите стандарти, които са в сила в друга държава-членка.
- (40) За целите на настоящата директива за подходящи контрагенти следва да се считат действащите като клиенти.
- (41) За да се гарантира, че правилата за осъществяване на стопанска дейност (включително правилата за най-добро изпълнение и обработка на поръчки на клиенти) се изпълняват по отношение на тези инвеститори, които най-много се нуждаят от тази защита, и за да се отчете добре установената пазарна практика в рамките на Общността, е уместно да се изясни, че правилата за извършване на стопанска дейност могат да бъдат отменени в случаите на сделки, които са сключени или са възникнали между подходящи контрагенти.
- (42) По отношение на сделките, които се изпълняват между подходящи контрагенти, задължението да се публикуват ограничените поръчки на клиенти следва да се прилага единствено когато контрагентът изрично изпраща ограничената поръчка за изпълнение от инвестиционен посредник.
- (43) Държавите-членки осигуряват защита на правото на физическите лица за поверителност по отношение на обработката на лични данни в съответствие с Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 г. относно защитата на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни. ⁽¹⁾
- (44) За изпълнението на двойната цел за защита на инвеститорите и осигуряване на безпрепятствено функциониране на пазарите на ценни книжа е необходимо да се гарантира постигането на прозрачност на сделките и прилагането на установените правила спрямо инвестиционните посредници, когато оперират на пазарите. За да се позволи на инвеститорите или участниците на пазара да оценяват по всяко време разглежданите от тях условия на сделка с акции и впоследствие да проверяват условията, при които тя е била извършена, би следвало да бъдат създадени общи правила за публикуването на подробности за сключените сделки с акции и за публикуването на подробности за текущите възможности за сделки с акции. Тези правила са необходими за осигуряване ефективното интегриране на пазарите на акции на държавите-членки, за насърчаване ефективността на цялостния процес на формиране на цената за инструментите на собствения капитал и за подпомагане ефективното изпълнение на задълженията за „най-добро изпълнение“. Тези съображения изискват напълно прозрачен режим, който е приложим към всички сделки с акции, независимо дали са изпълнени от инвестиционен посредник на двустранна основа или чрез регулирани пазари или МТС. Задълженията на инвестиционните посредници съгласно настоящата директива да предлагат цена „купува“ и цена „продава“, както и да изпълняват поръчки по обявената цена, не отменят задължението на инвестиционните посредници да насочват поръчки към друго място на изпълнение, когато такова интернализиране би могло да възпрепятства посредника от изпълнението на задълженията за „най-добро изпълнение“.
- (45) Държавите-членки следва да могат да прилагат задължения за съобщаване на сделките, произтичащи от настоящата директива, спрямо финансови инструменти, които не са приети за търговия на регулиран пазар.
- (46) Държава-членка може да реши да прилага изискванията за прозрачност преди и след извършването на сделките, установени в настоящата директива, спрямо финансови инструменти, които са различни от акции. В този случай тези изисквания следва да се прилагат към всички инвестиционни посредници, за които тази държава-членка се явява държава-членка по произход по отношение на техните операции, извършвани на територията на тази държава-членка, както и по отношение на трансграничните операции, използвайки свободното предоставяне на услуги. Те следва да се прилагат и към операциите, извършвани в рамките на територията на тази държава-членка чрез клоновете, установени на нейната територия от инвестиционни посредници, които имат разрешително в друга държава-членка.
- (47) Инвестиционните посредници следва да имат равни възможности за присъединяване или достъп до регулираните пазари в рамките на Общността. Независимо от начина, по който са организирани понастоящем сделките в държавите-членки, е необходимо да се премахнат техническите и правните ограничения за достъп до регулираните пазари.
- (48) С оглед улесняване финализирането на трансграничните сделки, е уместно да се осигури достъп на инвестиционните посредници до системите за клиринг и сетълмент в рамките на Общността, независимо от това дали сделките са сключени чрез регулираните пазари в заинтересованата държава-членка. Инвестиционните посредници, които желаят да участват пряко в други системи за сетълмент на държавите-членки, следва да изпълняват съответните оперативни и търговски изисквания за членство, както и мерките за ограничаване на риска с оглед поддържането на безпрепятствено и надлежно функциониране на финансовите пазари.

⁽¹⁾ ОВ L 281, 23.11.1995 г., стр. 31.

- (49) Разрешението за опериране на регулиран пазар би следвало да обхваща всички дейности, които са пряко свързани с излагането, обработката, изпълнението, потвърждаването и съобщаването на поръчки, от момента, в който тези поръчки са получени от регулирания пазар, до момента, в който те са предадени за последващо финализиране, както и дейности, които са свързани с приемането на финансови инструменти за търговия. То следва да обхваща и сделки, сключени чрез посредничеството на определени маркет мейкъри, назначени от регулирания пазар, и които са предприети чрез неговите системи и в съответствие с правилата, управляващи тези системи. Не всички сделки, сключени от членовете или участниците в регулиран пазар или МТС, следва да бъдат считани като сключени чрез системите на регулиран пазар или МТС. Сделките, които членове или участници сключват на двустранна основа, и които не съблюдават всички задължения, установени за регулирания пазар или МТС съгласно настоящата директива, следва да се считат като сделки, сключени извън регулиран пазар или МТС за целите на определението на системния интернализатор. В този случай задължението на инвестиционните посредници да публикуват обвързващите котировки би следвало да се прилага, ако са изпълнени условията, определени в настоящата директива.
- (50) Системните интернализатори могат да решават дали да дадат достъп до техните котировки само на непрофесионални клиенти, само на професионални клиенти или и на двата типа клиенти. На тях не би следвало да им е разрешено да правят разлики в рамките на тези категории клиенти.
- (51) Член 27 не задължава системните интернализатори да публикуват обвързващи котировки във връзка със сделки, които са над стандартния пазарен размер.
- (52) Когато инвестиционен посредник е системен интернализатор по отношение на акции и други финансови инструменти, задължението за котиране следва да се прилага единствено по отношение на акции, без да се засяга съображение 46.
- (53) Настоящата директива няма за цел да изисква прилагането на правила за прозрачност преди извършването към сделките, осъществявани извънборсово, които се отличават с това, че са *ad hoc* и са нерегулярни, както и че се извършват с професионални контрагенти и са част от делови отношения, които сами по себе си се характеризират със сделки над стандартния пазарен размер, и когато сделките са извършвани извън обичайно използваните системи от заинтересованото предприятие за стопанската му дейност като системен интернализатор.
- (54) Стандартният пазарен размер за всеки клас акции не следва да бъде в значителна степен диспропорционален спрямо всяка акция, включена в този клас.
- (55) При ревизирането на Директива 93/6/ЕИО следва да бъдат определени минималните капиталови изисквания, на които да отговарят регулираните пазари, за да им бъде издадено разрешително, при което би следвало да вземе предвид специфичният характер на рисковете, свързани с тези пазари.
- (56) Операторите на регулиран пазар следва също да могат да управляват МТС съгласно съответните разпоредби на настоящата директива.
- (57) Разпоредбите на настоящата директива относно приемането на инструменти за търговия съгласно правилата, прилагани от регулирания пазар, не следва да засягат прилагането на Директива 2001/34/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 28 май 2001 г. относно допускане на ценни книжа до официална регистрация на фондова борса и относно информацията, която подлежи на публикуване⁽¹⁾. Регулираният пазар не би следвало да бъде възпрепятстван да прилага по-строги изисквания по отношение на емитентите на ценни книжа или инструментите, които той разглежда за приемане за търговия, в сравнение с тези, наложени съгласно настоящата директива.
- (58) Държавите-членки следва да могат да определят различни компетентни органи да изпълняват широкообхватните задължения, установени в настоящата директива. Тези органи би следвало да са публични, което гарантира тяхната независимост от икономическите оператори и избягва конфликти на интереси. В съответствие с националното право държавите-членки следва да осигуряват подходящо финансиране на компетентния орган. Определянето на държавните органи не следва да изключва делегиране, при което отговорността остава за компетентния орган.
- (59) Всяка поверителна информация, получена от звеното за контакт в държава-членка чрез звеното за контакт в друга държава-членка, не следва да се счита като информация от напълно местен източник.
- (60) Необходимо е да се засили съсредоточаването на правомощията, с които разполагат компетентните органи, така че да се създаде предпоставка за еквивалентна интензивност на правоприлагането в целия интегриран финансов пазар. Общият минимален набор от правомощия, съчетан с адекватните ресурси, следва да гарантира ефективността на надзора.

(1) ОВ L 184, 6.7.2001 г., стр. 1. Директива, последно изменена с Директива 2003/71/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 345, 31.12.2003 г., стр. 64).

- (61) С оглед защитата на клиентите и без да се засяга правото на потребителите да завеждат съдебни дела, е уместно държавите-членки да насърчават държавните или частните институции, създадени за извънсъдебното уреждане на спорове, да сътрудничат при решаването на трансгранични спорове, имайки предвид Препоръка 98/257/ЕО на Комисията от 30 март 1998 г. относно принципите, приложими към органите, които отговарят за извънсъдебното разрешаване на потребителски спорове⁽¹⁾. Когато прилагат разпоредбите относно жалбите и процедурите за обезщетения в рамките на извънсъдебните механизми, държавите-членки би следвало да бъдат поощрени да прилагат съществуващите механизми за трансгранично сътрудничество, а именно Мрежата за жалби относно финансови услуги (FIN-Net).
- (62) Всеки обмен или предаване на информация от компетентните органи, други органи, институции или лица би следвало да бъде в съответствие с правилата за предаване на лични данни към трети страни, установени в Директива 95/46/ЕО.
- (63) Необходимо е да се укрепят разпоредбите за обмен на информация между националните компетентни органи и да се подсилят взаимните задължения за помощ и сътрудничество. Поради нарастващата трансгранична дейност компетентните органи следва да си предоставят един на друг съответната информация за упражняването на техните функции, така че да се гарантира ефективното прилагане на настоящата директива, включително в ситуации, в които нарушенията или съмненията за нарушения могат да са от значение за органите на две или повече държави-членки. По време на обмена на информация е необходима строга професионална поверителност на данните, за да се осигури безпрепятственото предаване на тази информация и защитата на конкретните права.
- (64) На заседанието си на 17 юли 2000 г. Съветът състави Комитета на мъдреците за регулирането на европейските фондови пазари. В своя окончателен доклад Комитетът на мъдреците предложи въвеждането на нови законодателни техники, основаващи се на четиристепенен подход, а именно: рамкови принципи, мерки за прилагане, сътрудничество и правоприлагане. На ниво 1 директивата би следвало да се придържа към широки общи „рамкови“ принципи, докато на ниво 2 би следвало да съдържа технически мерки за прилагане, които да бъдат приети от Комисията, подпомагана от комитет.
- (65) Резолюцията, приета от Европейския съвет от Стокхолм на 23 март 2001 г., възприе окончателния доклад на Комитета на мъдреците и предложени четиристепенен подход, който трябва да направи по-ефективен и прозрачен регулаторния процес за законодателството на Общността в областта на ценните книжа.
- (66) Съгласно Европейския съвет от Стокхолм, мерките за прилагане на ниво 2 следва да бъдат използвани по-често, за да се гарантира, че техническите разпоредби вървят заедно с пазарното развитие и надзорната практика, както и би следвало да бъдат определяни крайни срокове за всички етапи на работата на ниво 2.
- (67) Резолюцията на Европейския парламент от 5 февруари 2002 г. относно прилагането на законодателството за финансовите услуги също утвърди доклада на Комитета на мъдреците, на база на официалната декларация, направена от Комисията в същия ден пред Парламента, и на писмото от 2 октомври 2001 г., адресирано от комисаря по вътрешния пазар до председателя на Комитета по икономическите и паричните въпроси към Парламента по отношение на гаранциите за ролята на Европейския парламент в този процес.
- (68) Мерките, които са необходими за прилагането на настоящата директива, следва да бъдат приети в съответствие с Решение 1999/468/ЕО на Съвета от 28 юни 1999 г. относно установяването на процедурите за упражняване на правомощията по прилагане, предоставени на Комисията⁽²⁾.
- (69) На Европейския парламент следва да бъде даден период от три месеца, считан от първото предаване на проекта от мерки, за да може да ги разгледа и да даде становище. Този период обаче може да бъде съкратен при неотложни и надлежно оправдани случаи. Ако Европейският парламент приеме резолюция в рамките на този период, Комисията следва отново да разгледа проекта от мерки.
- (70) С оглед да се вземе предвид бъдещо развитие на финансовите пазари, Комисията следва да представя доклади на Европейския парламент и на Съвета относно прилагането на разпоредбите относно професионалната застраховка срещу загуби, приложното поле на правилата за прозрачност и възможното издаване на разрешителни за инвестиционни посредници на специализирани дилъри на стокови деривати.
- (71) Постигането на целта за създаване на интегриран финансов пазар, в който инвеститорите да бъдат ефективно защитени, както и да бъдат защитени ефективността и интегритетът на целия пазар, изисква установяването на общи регулаторни изисквания относно инвестиционните посредници, имащи разрешително в Общността, които управляват функционирането на регулираните пазари и другите търговски системи, така че да се предотврати накърняване ефективното функциониране на Европейската финансова система като цяло от липсата на прозрачност или нарушения на определен пазар. Тъй като тази цел може да бъде постигната по-успешно на общностно ниво, Общността може да приема мерки в съответствие с принципа на субсидиарността, уреден в член 5 на Договора. В съответствие с принципа на пропорционалността, уреден в същия член, настоящата директива не излиза извън рамките на необходимото за постигането на тази цел.

(1) ОВ L 115, 17.4.1998 г., стр. 31.

(2) ОВ L 184, 17.7.1999 г., стр. 23.

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

ДЯЛ I

ДЕФИНИЦИИ И ОБХВАТ

Член 1

Обхват

1. Настоящата директива се прилага към инвестиционни посредници и регулирани пазари.

2. Следните разпоредби се прилагат също и за кредитни институции, които имат разрешително по Директива 2000/12/ЕО, и които предоставят една или повече инвестиционни услуги и/или извършват инвестиционни дейности:

- член 2, параграф 2 и членове 11, 13 и 14,
- глава II на дял II, с изключение на член 23, параграф 2, втора алинея,
- глава III на дял II, с изключение на член 31, параграфи 2—4, член 32, параграфи 2—6 и член 32, параграфи 8—9,
- членове 48—53, членове 57, 61 и 62, и
- член 71, параграф 1.

Член 2

Освобождения

1. Настоящата директива не се прилага към:

- а) застрахователните предприятия, така както са определени в член 1 от Директива 73/239/ЕИО, или животозастрахователните предприятия, така както са определени в член 1 на Директива 2002/83/ЕО, или предприятията, които извършват дейности, насочени към презастраховане и ретроцесия, посочени в Директива 64/225/ЕИО;
- б) лицата, които предоставят инвестиционни услуги изключително за техните предприятия-майки, за техните дъщерни предприятия или за други дъщерни предприятия на техните предприятия-майки;
- в) лицата, предоставящи инвестиционна услуга, когато тази инвестиционна услуга се предоставя допълнително в процеса на извършването на професионалната им дейност и тази дейност се урежда от правни или регулаторни разпоредби или професионален етичен кодекс, които не изключват предоставянето на тази услуга;
- г) лицата, чиито инвестиционни услуги или дейности се състоят единствено в търгуването за собствена сметка, доколкото не са маркет мейкъри или по организиран и систематичен начин често търгуват за собствена сметка извън регулиран пазар или МТС, при което предоставят достъпна за трети лица система, за да осъществяват сделки с тях;
- д) лицата, които предоставят инвестиционни услуги, състоящи се изключително в администрирането на системи с участието на заети лица;
- е) лицата, които предоставят инвестиционни услуги, които включват единствено администрирането на системи с участието на заети лица и предоставянето на инвестиционни услуги изключително за техните предприятия-майки, за техните дъщерни предприятия или за други дъщерни предприятия на техните предприятия-майки;
- ж) членовете на Европейската система на централните банки и други национални органи, изпълняващи подобни функции, както и други държавни институции, които отговарят или участват в управлението на публичния дълг;
- з) предприятията за колективно инвестиране и пенсионните фондове, независимо от това дали са координирани на общностно ниво, както и депозитарите и ръководителите на тези предприятия;
- и) лицата, които търгуват с финансови инструменти за собствена сметка или предоставят инвестиционни услуги със стокови деривати или договори за деривати, включени в приложение I, раздел В, точка 10, на клиентите от основната им стопанска дейност, при условие, че това се явява допълнителна дейност към тяхната основна стопанска дейност, когато се разглеждат на групова основа, и при условие че основната им стопанска дейност не се състои в предоставянето на инвестиционни услуги по смисъла на настоящата директива или банкови услуги съгласно Директива 2000/12/ЕО;
- й) лицата, които предоставят инвестиционни консултации в процеса на извършването на друга професионална дейност, която не е обхваната от настоящата директива, при условие, че предоставянето на такива консултации не е срещу специално възнаграждение;
- к) лицата, чиято основна стопанска дейност се състои в търгуването със стоки и/или стокови деривати за собствена сметка. Това изключение не се прилага, когато лицата, търгуващи със стоки и/или стокови деривати за собствена сметка, са част от група, чиято основна стопанска дейност се състои в предоставянето на инвестиционни услуги по смисъла на настоящата директива или банкови услуги съгласно Директива 2000/12/ЕО;
- л) предприятията, които предоставят инвестиционни услуги и/или извършват инвестиционни дейности, които се състоят изключително в търгуването за собствена сметка на пазари на финансови фючърси, опции или други деривати, както и на парични пазари, единствено с цел хеджиране на позиции на пазари на деривати, или които търгуват за сметка на други членове на тези пазари или формират цени за тях и които са гарантирани от клирингови членове на същите пазари, като отговорността за гарантиране изпълнението на договорите, сключени от тези предприятия, е поета от клиринговите членове на същите пазари;
- м) асоциациите, създадени от датски и финландски пенсионни фондове с единствената цел да управляват активите на пенсионните фондове, членове на тези асоциации;
- н) „*agenti di cambio*“, чиито дейности и функции са регулирани в член 201 на Законодателен декрет № 58 от 24 февруари 1998 г. на Италия.

2. Правата, предоставени по силата на настоящата директива, не се отнасят за предоставянето на услуги като контрагент в сделките, извършвани от публични институции, които търгуват с публичен дълг, или от членове на Европейската система на централните банки, при изпълнението на задачите им, предвидени в Договора и Устава на Европейската система на централните банки и Европейската централна банка, или при изпълнението на еквивалентни функции съгласно националните разпоредби.

3. С оглед да се вземе предвид развитието на финансовите пазари и да се осигури еднообразно прилагане на настоящата директива, Комисията, като действа в съответствие с посочената в член 64, параграф 2 процедура, може да дефинира по отношение на изключенията в букви в), и) и к) критериите, въз основа на които се определя кога една дейност следва да се счита за допълнителна към основната стопанска дейност на групово ниво, както и кога една дейност се извършва допълнително.

Член 3

Факултативни освобождавания

1. Държавите-членки могат да решават да не прилагат настоящата директива за лицата, за които те се явяват държавата-членка по произход, и на които:

- не е разрешено да съхраняват средства или ценни книжа на клиенти и на които поради тази причина не е разрешено да се задължават към техни клиенти, и
- не е разрешено да предоставят инвестиционни услуги с изключение на приемането и предаването на поръчки за прехвърлими ценни книжа и дялови единици в предприятия за колективно инвестиране, както и предоставянето на инвестиционни консултации във връзка с тези финансови инструменти, и
- в процеса на предоставянето на тази услуга е разрешено да предават поръчки само на:
 - i) инвестиционни посредници, които са оторизирани в съответствие с настоящата директива;
 - ii) кредитни институции, които са оторизирани в съответствие с Директива 2000/12/ЕО;
 - iii) клонове на инвестиционни посредници или на кредитни институции, които са оторизирани в трета страна и които подлежат и спазват разумни правила, считани от компетентните органи като поне толкова строги, колкото установените в настоящата директива, в Директива 2000/12/ЕО или в Директива 93/6/ЕИО;
 - iv) предприятия за колективно инвестиране, които са оторизирани съгласно правото на държава-членка да продават дяловете си единици публично, както и ръководителите на тези предприятия;
 - v) инвестиционни дружества с фиксиран капитал, както са дефинирани в член 15, параграф 4 на Втора директива 77/91/ЕИО на Съвета от 13 декември 1976 г. относно координирането с цел структуриране по равностоеен начин

на защитните разпоредби, които се изискват от дружествата в държавите-членки по смисъла на втория параграф от член 58 на Договора в интерес на членовете и трети лица за учредяването на акционерно дружество, както и за държането и промяната на неговия капитал ⁽¹⁾, чиито ценни книжа се листват или търгуват на регулиран пазар в държава-членка;

при условие че дейностите на тези лица са регулирани на национално ниво.

2. Лицата, които са изключени от обхвата на настоящата директива съгласно параграф 1, не могат да се възползват от свободата на предоставяне на услуги и/или извършването на дейности или да създават клонове, както е предвидено съответно в членове 31 и 32.

Член 4

Дефиниции

1. Следните дефиниции се прилагат за целите на настоящата директива:

- 1) „инвестиционен посредник“ означава всяко юридическо лице, чието обичайно занятие или стопанска дейност се състои в предоставянето на една или повече инвестиционни услуги на трети лица и/или извършването на една или повече инвестиционни дейности на професионална основа;

Държавите-членки могат да включват в определението на инвестиционните посредници предприятия, които не са юридически лица, при условие че:

- a) техният правен статус гарантира ниво на защита на интересите на трети лица, еквивалентно на това, което им се дава от юридически лица, и
- b) те са предмет на еквивалентен разумен надзор за ограничаване на риска, който е подходящ за тяхната правна форма.

Когато, обаче, физическо лице предоставя услуги, включващи съхраняването на средства или прехвърлими ценни книжа на трети лица, то лицето може да бъде считано като инвестиционен посредник за целите на настоящата директива само когато, без да се засягат другите изисквания, определени в настоящата директива и в Директива 93/6/ЕИО, изпълнява следните условия:

- a) правата за собственост на трети лица върху инструменти и средства трябва да бъдат гарантирани, особено в случай на несъстоятелност на посредника или неговите собственици, на конфискация, на компенсирание или на всяко друго действие на кредитори на посредника или неговите собственици;

⁽¹⁾ ОВ L 26, 31.1.1977 г., стр. 1. Директива, последно изменена с Акта за присъединяване от 1994 г.

- б) посредникът трябва да е подчинен на правила, предназначени да наблюдават платежоспособността на посредника и тази на неговите собственици;
- в) годишният счетоводен баланс на посредника трябва да бъде одитиран от едно или повече лица, които са оправомощени да извършват счетоводни одити съгласно националното право;
- г) когато посредникът има само един собственик, той трябва да предвиди защитата на инвеститорите в случай на прекратяване на стопанската дейност на посредника след неговата смърт, недееспособност или всяко друго подобно събитие.
- 2) „инвестиционни услуги и дейности“ означава всяка от услугите и дейностите, изброени в раздел А от приложение I относно всеки от инструментите, изброени в раздел В от приложение I;
- Комисията определя, като действа в съответствие с посочената в член 64, параграф 2 процедура:
- договорите за деривати, посочени в раздел В, точка 7 от приложение I, които имат характеристиките на други дериватни финансови инструменти, като имат предвид дали за тях, *inter alia*, е извършен клиринг и сетълмент чрез признати клирингови къщи или са предмет на редовни искания за марж;
- договорите за деривати, посочени в раздел В, точка 10 от приложение I, които имат характеристиките на други дериватни финансови инструменти, като имат предвид дали те, *inter alia*, са търгувани на регулиран пазар или на МТС, дали за тях е извършен клиринг и сетълмент чрез признати клирингови къщи или са предмет на редовни искания за марж;
- 3) „допълнителна услуга“ означава всяка от услугите, изброени в раздел Б от приложение I;
- 4) „инвестиционна консултация“ означава предоставянето на персонални препоръки на клиент, по негово искане или по инициатива на инвестиционния посредник, по отношение на една или повече сделки, свързани с финансови инструменти;
- 5) „изпълнение на поръчки от името на клиенти“ означава действия за сключване на споразумения, за покупка или продажба на един или повече финансови инструменти от името на клиенти;
- 6) „търгуване за собствена сметка“ означава търгуване със собствен капитал, което има като резултат сключването на сделки с един или повече финансови инструменти;
- 7) „системен интернализатор“ означава инвестиционен посредник, който по организиран, редовен и систематичен начин търгува за собствена сметка като изпълнява поръчки на клиенти извън регулиран пазар или МТС;
- 8) „маркет мейкър“ означава лице, което трайно показва готовност да търгува за собствена сметка на финансовите пазари като купува и продава финансови инструменти със собствения си капитал по цени, които са определени от него;
- 9) „управление на портфейл“ означава управление на портфейли в съответствие с мандата, даван от клиенти, въз основа на преценка за всеки отделен клиент, когато тези портфейли включват един или повече финансови инструменти;
- 10) „клиент“ означава всяко физическо или юридическо лице, на което инвестиционният посредник предоставя инвестиционни и/или допълнителни услуги;
- 11) „професионален клиент“ означава клиент, който отговаря на критериите, определени в приложение II;
- 12) „непрофесионален клиент“ означава клиент, който е различен от професионален клиент;
- 13) „пазарен оператор“ означава лице или лица, които управляват и/или администрират сделките на регулиран пазар. Пазарен оператор може да бъде самият регулиран пазар;
- 14) „регулиран пазар“ означава многостранна система, управлявана и/или администрирана от пазарен оператор, която обединява или улеснява обединяването на многобройни интереси на трети лица за покупката и продажбата на финансови инструменти — в рамките на системата, и в съответствие с нейните недискреционни правила — по начин, който има за резултат договор по отношение на финансовите инструменти, приемани за търговия съгласно нейните правила и/или системи, и който има разрешение и функционира регулярно в съответствие с разпоредбите на раздел III;
- 15) „многостранна търговска система (МТС)“ означава многостранна система, управлявана от инвестиционен посредник или пазарен оператор, която обединява многобройни интереси на трети лица за покупката и продажбата на финансови инструменти — в рамките на системата и в съответствие с недискреционни правила — по начин, който има за резултат договор в съответствие с разпоредбите на дял II;
- 16) „ограничена поръчка“ означава поръчка за покупка или продажба на финансов инструмент при специфично определено в нея ограничение за цената или на по-добра цена и в определен размер;
- 17) „финансов инструмент“ означава инструментите, определени в раздел В от приложение I;
- 18) „прехвърлими ценни книжа“ означава тези класове ценни книжа, които могат да се търгуват на капиталовия пазар, с изключение на платежни инструменти, такива като:
- а) акции в дружества и други ценни книжа, еквивалентни на акции в дружества, съдружия или други субекти, както и депозитарни разписки по отношение на акции;
- б) облигации или други форми на секюритизиран дълг, включително депозитарни разписки по отношение на тези ценни книжа;
- в) всякакви други ценни книжа, които дават правото на придобиване или продажба на такива прехвърлими ценни книжа или даващи основание за сетълмент по касов път, който се извършва посредством прехвърлими ценни книжа, валути, лихвени проценти или доходност, стоки или други индекси или мерки;

- 19) „инструменти на паричния пазар“ означава тези класове инструменти, които обичайно се търгуват на паричния пазар, такива като държавни облигации, сертификати за депозит и търговски документи, с изключение на платежни инструменти;
- 20) „държава-членка по произход“ означава:
- а) в случай на инвестиционни посредници:
 - i) ако инвестиционният посредник е физическо лице, държавата-членка, в която е разположено неговото главно управление;
 - ii) ако инвестиционният посредник е юридическо лице, държавата-членка, в която е разположено неговото седалище според устройствения му акт;
 - iii) ако инвестиционният посредник няма седалище според устройствения акт съгласно неговото национално право — държавата-членка, в която е разположено неговото главно управление;
 - б) в случай на регулиран пазар, държавата-членка, в която е регистриран регулираният пазар или, ако съгласно националното право на тази държава-членка той няма седалище според устройствения акт, държавата-членка, в която е разположено главното управление на регулирания пазар;
- 21) „приемаща държава-членка“ означава държавата-членка, различна от държавата-членка по произход, в която инвестиционен посредник има клон или извършва услуги и/или дейности, или държавата-членка, в която регулиран пазар предоставя подходящи условия, така че да улеснява достъпа до търгуването в неговата система от отдалечени членове или участници, установени в същата държава-членка;
- 22) „компетентен орган“ означава органът, определен от всяка държава-членка в съответствие с член 48, доколкото в настоящата директива не е определено друго;
- 23) „кредитни институции“ означава кредитните институции, както са определени съгласно Директива 2000/12/ЕО;
- 24) „ПКИПЦК управляващо дружество“ означава управляващо дружество, както е определено в Директива 85/611/ЕИО на Съвета от 20 декември 1985 г. относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби относно предприятията за колективно инвестиране в прехвърлими ценни книжа (ПКИПЦК) ⁽¹⁾;
- 25) „обвързан агент“ означава физическо или юридическо лице, което промоцира инвестиционни и/или допълнителни услуги пред клиенти или бъдещи клиенти, получава и предава указания или поръчки от клиенти по отношение на инвестиционни услуги или финансови инструменти, инвестира финансови инструменти и/или предоставя консултации на клиенти по отношение на тези финансови инструменти или услуги на пълната и безусловна отговорност на един-единствен инвестиционен посредник, от чието име действа;
- 26) „клон“ означава място на дейност, което е различно от главното управление, част е от инвестиционен посредник, няма юридическа правосубектност, предоставя инвестиционни услуги и/или извършва дейност, както и може да изпълнява допълнителни услуги, за които инвестиционният посредник има разрешение; всички места на дейност, установени в същата държава-членка от инвестиционния посредник с адрес на управление в друга държава-членка, се считат за един клон;
- 27) „квалифицирано участие“ означава всяко пряко или непряко участие в инвестиционен посредник, което представлява 10 % или повече от капитала или от правата на глас, както са определени в член 92 от Директива 2001/34/ЕО, или което прави възможно упражняването на значително влияние над ръководството на инвестиционния посредник, в който е това участие;
- 28) „предприятие-майка“ означава предприятие майка, както е определено в членове 1 и 2 на седмата Директива 83/349/ЕИО на Съвета от 13 юни 1983 г. относно консолидираните счетоводни отчети ⁽²⁾;
- 29) „дъщерно предприятие“ означава дъщерно предприятие, както е определено в членове 1 и 2 от Директива 83/349/ЕИО, включително всички дъщерни предприятия на дъщерно предприятие на предприятие майка, което ръководи тези предприятия;
- 30) „контрол“ означава контролът, както е определен в член 1 от Директива 83/349/ЕИО;
- 31) „тесни връзки“ означава ситуация, в която две или повече физически или юридически лица са свързани с:
- а) участие, което означава собствеността, пряко или чрез контрол, върху 20 % или повече от правата на глас или капитала на предприятието;
 - б) контрол, което означава връзка между предприятие-майка и дъщерно предприятие във всички случаи, посочени в член 1, параграфи 1 и 2 от Директива 83/349/ЕИО, или подобна връзка между всяко физическо или юридическо лице и предприятие; всяко дъщерно предприятие на дъщерно предприятие се счита също за дъщерно предприятие на предприятието майка, което е начело на тези предприятия.
- Ситуация, в която две или повече физически или юридически лица са постоянно свързани с едно и също лице чрез контрол, се счита също като представляваща тясна връзка между тези лица.
2. С оглед да се вземат предвид развитието на финансовите пазари и да се осигури унифицирано прилагане на настоящата директива, Комисията, като действа в съответствие с посочената в член 64, параграф 2 процедура, може да прецизира дефинициите, определени в параграф 1 от настоящия член.

⁽¹⁾ ОВ L 375, 31.12.1985 г., стр. 3. Директива, последно изменена с Директива 2001/108/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 41, 13.2.2002 г., стр. 35).

⁽²⁾ ОВ L 193, 18.7.1983 г., стр. 1. Директива, последно изменена с Директива 2003/51/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 178, 17.7.2003 г., стр. 16).

ДЯЛ II

РАЗРЕШИТЕЛНИ И ОПЕРАТИВНИ УСЛОВИЯ ЗА ИНВЕСТИЦИОННИТЕ ПОСРЕДНИЦИ

ГЛАВА I

УСЛОВИЯ И ПРОЦЕДУРИ ЗА РАЗРЕШИТЕЛНО

Член 5

Изискване за разрешително

1. Всяка държава-членка изисква извършването на инвестиционни услуги или дейности като редовно занятие или стопанска дейност на професионална основа да бъде предмет на предварително разрешително в съответствие с разпоредбите на настоящата глава. Това разрешително се дава от компетентния орган на държавата-членка по произход, определен в съответствие с член 48.
2. Чрез дерогация от параграф 1 държавите-членки разрешават на всеки пазарен оператор да управлява МТС, при условие че предварително е установено, че се изпълняват разпоредбите на тази глава, с изключение на членове 11 и 15.
3. Държавите-членки създават регистър на всички инвестиционни посредници. Този регистър е достъпен за обществеността и съдържа информация за услугите и/или дейностите, за които инвестиционният посредник има разрешително. Той се актуализира периодично.
4. Всяка държава-членка изисква от:
 - всеки инвестиционен посредник, който е юридическо лице, да има главно управление в същата държава-членка, където е седалището му според устройствения му акт,
 - всеки инвестиционен посредник, който не е юридическо лице, или всеки инвестиционен посредник, който е юридическо лице, но по своето национално право няма седалище според устройствения си акт, да има главно управление в държавата-членка, в която действително извършва своята стопанска дейност.
5. В случаите на инвестиционни посредници, които предоставят само инвестиционни консултации или услуга за получаване и предаване на поръчки съгласно условията, установени в член 3, държавите-членки могат да разрешават на компетентния орган да делегира административни, подготвителни или допълнителни задачи, които са свързани с даването на разрешително в съответствие с условията, установени в член 48, параграф 2.

Член 6

Обхват на разрешителното

1. Държавата-членка по произход гарантира, че в разрешителното са определени инвестиционните услуги или дейности, които инвестиционният посредник може да предоставя или извършва. Разрешителното може да обхваща една или повече допълнителни услуги, изложени в раздел Б от приложение I. Разрешително не се дава единствено за предоставянето на допълнителни услуги.

2. Инвестиционен посредник, който иска разрешително, за да разшири стопанската си дейност с инвестиционни услуги или дейности или с допълнителни услуги, които не са предвидени към момента на първоначалното разрешително, подава искане за удължаване на разрешителното си.

3. Разрешителното е валидно в рамките на Общността и позволява на инвестиционния посредник да предоставя разрешените услуги или да извършва разрешените дейности в рамките на Общността — чрез установяването на клон или свободното предоставяне на услуги.

Член 7

Процедури за издаване на разрешително и отказ на искане за разрешително

1. Компетентният орган не издава разрешително до момента, до който напълно не е удовлетворен от изпълнението на всички изисквания от кандидата съгласно разпоредбите, приети съгласно настоящата директива.
2. Инвестиционният посредник предоставя всякаква информация — включително програма за операциите, в която излага, *inter alia*, видовете планирана стопанска дейност и организационната структура, необходима, за да може компетентният орган да се увери, че инвестиционният посредник е създал изискваните към момента на първоначалното разрешително условия за изпълнението на задълженията си съгласно разпоредбите на тази глава.
3. Кандидатът се информира в рамките на шест месеца от подаването на пълната молба дали е издадено разрешително.

Член 8

Отнемане на разрешително

Компетентният орган може да отнеме разрешителното, издадено на инвестиционен посредник, когато този инвестиционен посредник:

- a) не използва разрешителното в рамките на 12 месеца, изрично се отказва от разрешителното или не е предоставил никакви инвестиционни услуги или не е извършил никаква инвестиционна дейност за предходните шест месеца, освен ако в такива случаи заинтересованата държава-членка не е предвидила невалидност за разрешителното;
- b) е получил разрешителното чрез фалшиви твърдения или чрез всякакви други незаконни средства;
- в) не продължава да изпълнява условията, при които е било дадено разрешителното, такива като условията, изложени в Директива 93/6/ЕИО;
- г) грубо и системно нарушава разпоредбите, приети с настоящата директива, които регулират условията за опериране на инвестиционни посредници;
- д) попада в някой от случаите, когато националното право предвижда отнемане на разрешителното по отношение на въпроси, които са извън обхвата на настоящата директива.

Член 9

Лица, които фактически управляват стопанската дейност

1. Държавите-членки изискват от лицата, които действително управляват стопанската дейност на инвестиционен посредник, да имат достатъчно добра репутация и да са с достатъчен опит за осигуряване на стабилно и разумно управление на инвестиционния посредник.

Когато пазарният оператор, кандидатстващ за разрешително за управление на МТС, и лицата, които действително управляват стопанската дейност на МТС, са едни и същи с тези, които действително управляват стопанската дейност на регулиран пазар, тези лица се считат като изпълняващи изискванията, установени в първата алинея.

2. Държавите-членки изискват от инвестиционния посредник да уведомява компетентния орган за всякакви промени в неговото ръководство, заедно с всяка информация, необходима за оценката дали новият персонал, назначен да ръководи посредника, е с достатъчно добра репутация и с достатъчен опит.

3. Компетентният орган отказва разрешително, ако не е убеден, че лицата, които фактически ще управляват стопанската дейност на инвестиционния посредник, са с достатъчно добра репутация и с достатъчен опит, или ако са налице обективни и очевидни причини да се счита, че предложените промени в ръководството на предприятието представляват заплаха за неговото стабилно и разумно управление.

4. Държавите-членки изискват управлението на инвестиционните посредници да се осъществява най-малко от две лица, които изпълняват изискванията, определени в параграф 1.

Чрез дерогация от първа алинея държавите-членки могат да издадат разрешително на инвестиционни посредници, които са физически лица, или на инвестиционни посредници, които са юридически лица, управлявани от едно-единствено физическо лице в съответствие с техните учредителни правила и тяхното национално право. Въпреки това държавите-членки изискват да са налице алтернативни разпоредби, които осигуряват стабилно и разумно управление на тези инвестиционни посредници.

Член 10

Акционери и членове с квалифицирани участия

1. Компетентните органи не разрешават изпълнението на инвестиционни услуги или дейности от инвестиционен посредник, без да са информирани за самоличността на акционерите или членовете, независимо от това дали са преки или непреки, физически или юридически лица, които имат квалифицирани участия, както и за размерите на тези участия.

Компетентните органи отказват разрешително, ако, имайки предвид нуждата от осигуряване на стабилно и разумно управление на инвестиционния посредник, не са убедени, че акционерите или членовете, които имат квалифицирани участия, са подходящи.

Когато между инвестиционния посредник и други физически или юридически лица съществуват тесни връзки, компетентният орган издава разрешително, само ако тези връзки не възпрепятстват ефективното упражняване на надзорните функции на компетентния орган.

2. Компетентният орган отказва разрешително, ако законовите, подзаконовите и административните разпоредби на трета страна, регулиращи едно или повече физически лица или юридически лица, с които предприятието има тесни връзки, или затрудненията при тяхното прилагане възпрепятстват ефективното упражняване на неговите надзорни функции.

3. Държавите-членки изискват от всяко физическо или юридическо лице, което възнамерява да придобие или да продаде пряко или непряко квалифицирано участие в инвестиционен посредник, първо да уведоми компетентния орган за размера на участието, което се получава като резултат, в съответствие с втора алинея. По същия начин от тези лица се изисква да уведомяват компетентния орган, ако възнамеряват да увеличат или да намалят квалифицираното си участие, вследствие на което, съотношението на правата на глас или на капитала, който те държат, би достигнало, спаднало под или надхвърлило 20 %, 33 % или 50 %, или инвестиционният посредник би станал или би престанало да бъде тяхно дъщерно предприятие.

Без да се засяга параграф 4, компетентният орган разполага с не повече от три месеца от датата на уведомяването за намерението за придобиване, предвидено в първа алинея, да възрази на това намерение, ако, с оглед на нуждата от осигуряване на стабилното и разумно управление на инвестиционния посредник, той не е удовлетворен от годността на лицата, посочени в първа алинея. Ако компетентният орган не възрази на намерението, той може да определи срок за неговото изпълнение.

4. Ако придобиващият участие, посочено в параграф 3, е инвестиционен посредник, кредитна институция, застрахователно предприятие или дружество, управляващо ПКИПЦК, които имат разрешение в друга държава-членка, или е предприятието майка на инвестиционен посредник, кредитна институция, застрахователно предприятие или дружество, управляващо ПКИПЦК, които имат разрешение в друга държава-членка, или е лице, което упражнява контрол върху инвестиционен посредник, кредитна институция, застрахователно предприятие или дружество, управляващо ПКИПЦК, които имат разрешение в друга държава-членка, и ако в резултат на това придобиване предприятието би станало дъщерно предприятие на дъщерното дружество на придобиващия или би попаднало под негов контрол, оценката на придобиването е предмет на предварителни консултации, предвидени в член 60.

5. Държавите-членки изискват от инвестиционния посредник да информира без забавяне компетентния орган, ако на инвестиционния посредник му станат известни всякакви придобивания или освобождавания на участия в неговия капитал, в резултат на което участията надвишат или спаднат под някой от праговете, посочени в първа алинея от параграф 3.

Поне веднъж годишно инвестиционните посредници информират компетентния орган и за имената на акционерите и членовете, които притежават квалифицирани участия, както и за размерите на тези участия, както например е видно от информацията от общите годишни събрания на акционерите и членовете или в резултат на изпълнението на разпоредбите, приложими към дружества, чиито прехвърлими ценни книжа са приети за търговия на регулиран пазар.

6. Държавите-членки изискват от компетентния орган да приеме подходящи мерки за преустановяването на ситуации, в които влиянието, което упражняват лицата, посочени в първа алинея на параграф 1, вероятно би накърнило стабилното и разумно управление на инвестиционен посредник.

Тези мерки могат да се състоят в искиове за съдебни разпореждания и/или налагане на санкции на директорите или отговорните за ръководството, или суспендиране на упражняването на правата на глас, свързани с акциите, притежавани от въпросните акционери или членове.

Подобни мерки се вземат по отношение на лица, които не изпълняват задължението да предоставят предварителна информация във връзка с придобиването или увеличаването на квалифицираното участие. Ако независимо от възражението на компетентните органи е придобито участие, държавите-членки предвиждат или суспендиране на упражняването на съответните права на глас, или невалидност на дадените гласове, или възможност за тяхното анулиране, независимо от всякакви други санкции, които приемат.

Член 11

Членство в разрешена Схема за обезщетяване на инвеститори

Компетентният орган проверява дали всеки субект, който иска разрешително като инвестиционен посредник, изпълнява към момента на разрешителното задълженията си по Директива 97/9/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 3 март 1997 г. относно схемите за компенсиране на инвеститори ⁽¹⁾.

Член 12

Осигуряване на първоначален капитал

Държавите-членки осигуряват, че компетентните органи не издават разрешително, докато инвестиционният посредник не разполага с достатъчен първоначален капитал в съответствие с изискванията на Директива 93/6/ЕИО по отношение на характера на съответната инвестиционна услуга или дейност.

До ревизията на Директива 93/6/ЕИО за инвестиционните посредници по смисъла на член 67 важат капиталовите изисквания, които са определени в този член.

Член 13

Организационни изисквания

1. Държавата-членка по произход изисква от инвестиционния посредник да изпълнява организационните изисквания, изложени в параграфи от 2 до 8.

2. Инвестиционният посредник формира адекватни политики и процедури, които са достатъчни да гарантират изпълнението от негова страна, включително от неговите ръководители, заети лица и обвързани агенти, на задълженията съгласно разпоредбите на настоящата директива, както и подходящите правила, регулиращи персоналните сделки, извършвани от тези лица.

3. Инвестиционният посредник поддържа и осъществява ефективни организационни и административни мерки с оглед предприемането на всички разумни стъпки за предотвратяването на конфликти на интереси, дефинирани в член 18, които по неблагоприятен начин засягат интересите на неговите клиенти.

4. Инвестиционният посредник предприема подходящи стъпки за осигуряване продължителността и редовността на изпълнението на инвестиционни услуги и дейности. За тази цел инвестиционният посредник използва подходящи и съизмерими системи, ресурси и процедури.

5. Инвестиционният посредник осигурява, че предприема подходящи стъпки за избягването на неоправдан допълнителен оперативен риск, когато разчита на трето лице за изпълнението на оперативните функции, критични за непрекъснатото и удовлетворително предоставяне на услуги на клиентите и изпълнение на инвестиционни дейности. Наемане на външни изпълнители (аутсорсинг) за важни оперативни функции не може да бъде предприемано по начин, който уврежда съществено качеството на вътрешния контрол и способността на надзорника да наблюдава изпълнението на всички задължения на инвестиционния посредник.

Инвестиционният посредник разполага с надлежни административни и счетоводни процедури, механизми за вътрешен контрол, ефективни процедури за оценка на риска и ефективни контролни и защитни мерки за системите за обработка на информацията.

6. Инвестиционният посредник осигурява съхранението на архивите на всички услуги и предприеманите от него сделки, достатъчни, за да направят възможно за компетентния орган да наблюдава съблюдаването на изискванията съгласно настоящата директива, и по-специално да гарантират, че инвестиционният посредник е изпълнил всички задължения по отношение на клиентите или потенциалните клиенти.

7. Когато инвестиционният посредник държи финансови инструменти, принадлежащи на клиенти, той предприема адекватни мерки за защитата на правата на собственост на клиентите, особено в случай на несъстоятелност на инвестиционния посредник, и за предотвратяване използването на инструменти на клиента за собствена сметка, освен с изричното съгласие на клиента.

⁽¹⁾ ОВ L 84, 26.3.1997 г., стр. 22.

8. Когато инвестиционният посредник държи средства, които принадлежат на клиенти, той предприема адекватни мерки за защитата на правата на клиентите и, освен в случай на кредитни институции, за предотвратяване използването на средства на клиента за собствена сметка.

9. В случай на клонове на инвестиционни посредници, компетентният орган на държава-членка, в която е разположен клонът, налага задължението, установено в параграф 6 по отношение на предприети от този клон сделки, без да се засяга възможността на компетентния орган на държавата-членка по произход на инвестиционния посредник да има пряк достъп до архивите.

10. За да се вземе предвид техническото развитие на финансовите пазари и да се осигури уеднаквено прилагане на параграфи 2—9, Комисията приема, в съответствие с посочената в член 64, параграф 2 процедура, мерки, определящи конкретните организационни изисквания, които да бъдат наложени на инвестиционните посредници, извършващи преки инвестиционни услуги и/или дейности и допълнителни услуги или комбинация от двете.

Член 14

Процес на извършване и финализиране на сделките на МТС

1. Държавите-членки изискват от инвестиционните посредници или пазарните оператори, които управляват МТС, в допълнение към изпълнението на изискванията, определени в член 13, да създават прозрачни и недискреционни правила и процедури за справедливо и коректно търгуване, както и да създават обективни критерии за ефективното изпълнение на поръчки.

2. Държавите-членки изискват от инвестиционните посредници или пазарните оператори, които управляват МТС, да създават прозрачни правила относно критериите за определяне на финансовите инструменти, които могат да бъдат търгувани в рамките на техните системи.

Държавите-членки изискват от инвестиционните посредници или пазарните оператори, които управляват МТС, когато е приложимо, да предоставят или да осигуряват достъп до информация, която е налична в достатъчна степен за обществеността и позволява на нейните потребители да формират инвестиционно решение, като се вземат предвид характера на потребителите и типовете търгувани инструменти.

3. Държавите-членки осигуряват, че членове 19, 21 и 22 не са приложими към сделките, които са сключени съгласно правилата, регулиращи МТС, между нейните членове или участници или между МТС и нейните членове или участници във връзка с използването на МТС. Членовете или участниците в МТС, обаче съблюдават задълженията, които са предвидени в членове 19, 21 и 22 по отношение на техните клиенти, когато изпълняват поръчките им в рамките на МТС, действайки от името на клиентите си.

4. Държавите-членки изискват от инвестиционните посредници или пазарните оператори, управляващи МТС, да създават и поддържат прозрачни правила, базиращи се на обективни критерии, регулиращи достъпа до системата. Тези правила спазват условията, определени в член 42, параграф 3.

5. Държавите-членки изискват от инвестиционните посредници или пазарните оператори, управляващи МТС, ясно да информират нейните потребители за техните отговорности за сетълмента на сделките, изпълнявани чрез тази система. Държавите-членки изискват от инвестиционните посредници или пазарните оператори, управляващи МТС, да имат налице необходимите условия за улесняване на ефективния сетълмент на сделките, сключени в рамките на МТС.

6. Когато прехвърлима ценна книга, която е приета за търговия на регулиран пазар, се търгува също и на МТС без съгласието на емитента, емитентът няма каквото и да е било задължение, свързано с първоначалното, текущото или *ad hoc* публикуване на финансова информация по отношение на тази МТС.

7. Държавите-членки изискват от инвестиционните посредници или пазарните оператори, управляващи МТС, незабавно да изпълняват всяко указание на техния компетентен орган съгласно член 50, параграф 1 за суспендиране или отстраняване на финансов инструмент от търговията.

Член 15

Отношения с трети страни

1. Държавите-членки информират Комисията за всякакви затруднения от общ характер, които срещат техните инвестиционни посредници при учредяването си или предоставянето на инвестиционни услуги и/или извършването на инвестиционни дейности в която и да е трета страна.

2. Когато Комисията установи, на базата на предоставената информация съгласно параграф 1, че трета страна не предоставя на инвестиционните посредници от Общността ефективен пазарен достъп, в сравнение с този, даден от Общността на инвестиционните посредници от тази трета страна, то Комисията може да представи предложения пред Съвета за съответстващ мандат за водене на преговори с цел получаването на сравними конкурентни възможности за инвестиционните посредници от Общността. Съветът действа с квалифицирано мнозинство.

3. Когато Комисията установи, на базата на предоставената информация съгласно параграф 1, че в трета страна на инвестиционните посредници от Общността не се предоставя национално третиране, което предоставя същите конкурентни възможности, каквито са налице за местните инвестиционни посредници, както и че не са изпълнени условията за ефективен пазарен достъп, то Комисията може да инициира преговори с цел коригиране на ситуацията.

При обстоятелствата, посочени в първата алинея, Комисията може да реши в съответствие с член 64, параграф 2 по всяко време и в допълнение на иницирането на преговорите, че компетентните органи на държавите-членки трябва да ограничат или да суспендират решенията си относно нерешени искания или бъдещи искания за разрешително и придобиване на участия чрез преки или непреки предприятия майки, регулирани от правото на съответната трета страна. Тези ограничения или суспендирания не могат да бъдат прилагани към създаването на дъщерни дружества от инвестиционни посредници, които имат надлежно разрешение в Общността или от техните дъщерни дружества, или към придобиването от тези предприятия или дъщерни дружества на участия в инвестиционни посредници от Общността. Продължителността на тези мерки не може да надвишава три месеца.

Преди края на тримесечния период, посочен във втора алинея, и в светлината на резултатите от преговорите, Комисията може да реши, в съответствие с посочената в член 64, параграф 2 процедура, да разшири тези мерки.

4. Когато Комисията установи, че е налице една от ситуацияите, посочени в параграфи 2 и 3, по нейно искане държавите-членки я информират:

- а) за всяко приложение на разрешението на което и да е предприятие, което е пряко или непряко дъщерно предприятие на предприятие майка, регулирано от правото на съответната трета страна;
- б) за всяко намерение, за което са информирани в съответствие с член 10, параграф 3, на такова предприятие майка да придобие участие в инвестиционен посредник от Общността, вследствие на което последното би станало негово дъщерно предприятие.

Задължението за предоставяне на информация отпада, когато бъде постигнато споразумение с въпросната трета страна или когато се преустанови прилагането на мерките, посочени във втора и трета алинея на параграф 3.

5. Мерките, които се предприемат съгласно този член, съблюдават задълженията на Общността по всякакви международни споразумения, двустранни или многостранни, които регулират предприемане или осъществяване на стопанска дейност от инвестиционните посредници.

ГЛАВА II

УСЛОВИЯ ЗА ОПЕРИРАНЕ НА ИНВЕСТИЦИОННИТЕ ПОСРЕДНИЦИ

Раздел 1

Общи разпоредби

Член 16

Редовен преглед на условията за първоначално разрешително

1. Държавите-членки изискват от инвестиционен посредник, който има разрешително на тяхната територия, винаги да спазва условията за първоначалното разрешително, определени в глава I на този раздел.

2. Държавите-членки изискват от компетентните органи да създават подходящи методи за наблюдение на изпълнението на задължението на тези инвестиционни посредници съгласно параграф 1. Те изискват от инвестиционните посредници да уведомяват компетентните органи за всякакви съществени изменения на условията за първоначалното разрешително.

3. В случай на инвестиционни посредници, които предоставят само инвестиционни консултации, държавите-членки могат да разрешават на компетентния орган да делегира административни, подготвителни и допълнителни задачи, свързани с прегледа на условията за първоначалното разрешително в съответствие с условията, определени в член 48, параграф 2.

Член 17

Общо задължение по отношение на текущия надзор

1. Държавите-членки осигуряват, че компетентните органи наблюдават дейността на инвестиционните посредници, за да оценяват изпълнението на оперативните условия, предвидени в настоящата директива. Държавите-членки гарантират, че подходящите мерки са налице, за да направят възможно за компетентните органи да получават необходимата информация за оценка на изпълнението на тези задължения от инвестиционните посредници.

2. В случай на инвестиционни посредници, които предоставят само инвестиционни консултации, държавите-членки могат да разрешават на компетентния орган да делегира административни, подготвителни или допълнителни задачи, свързани с регулярния мониторинг на оперативните изисквания в съответствие с условията, определени в член 48, параграф 2.

Член 18

Конфликт на интереси

1. Държавите-членки изискват от инвестиционните посредници да предприемат всички подходящи стъпки за идентифициране на конфликти на интереси между тях, включително техните ръководители, заети лица и обвързани агенти, или всяко лице, пряко или непряко свързано с тях чрез упражняването на контрол, и техните клиенти или между един клиент и друг, които възникват в процеса на предоставяне на всякакви инвестиционни и допълнителни услуги или комбинации от тях.

2. Когато организационните или административните мерки, предприемани от инвестиционно инвестиционен посредник в съответствие с член 13, параграф 3 за уреждането на конфликти на интереси, не са достатъчни да гарантират, че ще бъдат предотвратени рискове от накърняване на интересите на клиенти, то инвестиционният посредник разкрива по ясен начин общия характер и/или източниците на конфликт на интереси.

3. С оглед да се вземе предвид техническото развитие на финансовите пазари и да се осигури унифицирано прилагане на параграфи 1 и 2, Комисията приема, в съответствие с посочената в член 64, параграф 2 процедура, мерки за:

- а) определяне на очакваните стъпки, които могат да бъдат предприети по съответния начин от инвестиционните посредници за идентифициране, предотвратяване, управление и/или разкриване на конфликти на интереси, когато се предоставят различни инвестиционни и допълнителни услуги и комбинации от тях,
- б) за създаване на подходящи критерии за определяне на видовете конфликти на интереси, чието съществуване може да накърнява интересите на клиентите или потенциалните клиенти на инвестиционен посредник.

Раздел 2

Разпоредби за гарантиране защитата на инвеститорите

Член 19

Задължения при предоставянето на инвестиционни услуги на клиенти

1. Държавите-членки изискват от инвестиционния посредник, когато предоставя на клиенти инвестиционни услуги и/или, когато е подходящо, допълнителни услуги, да действа честно, коректно и професионално във възможно най-добрия интерес на неговите клиенти и по-специално да спазва принципите, изложени в параграфи 2—8.

2. Всяка информация, включително маркетингови съобщения, адресирани от инвестиционния посредник до клиенти или потенциални клиенти, е коректна, ясна и не е подвеждаща. Маркетинговите съобщения са ясно идентифицируеми като такива.

3. Подходяща информация се предоставя в пълна форма на клиенти или потенциални клиенти за:

- инвестиционния посредник и неговите услуги,
- финансовите инструменти и предложените инвестиционни стратегии; тя следва да включва подходящи указания и предупреждения за рисковете, свързани с инвестиции в тези инструменти или по отношение на конкретни инвестиционни стратегии,
- местата за изпълнение, и
- разходите и допълнителните разноски,

така че те да могат да разберат по подходящ начин характера и рисковете на инвестиционната услуга и специфичния тип финансов инструмент, който се предлага, и впоследствие да вземат инвестиционни решения на основа на информацията. Тази информация може да бъде предоставяна в стандартизиран формат.

4. Когато инвестиционният посредник предоставя инвестиционни консултации или извършва управление на портфейла, той получава необходимата информация относно знанията и опита на клиента или потенциалния клиент в инвестиционната област, съответстващи на специфичния тип продукт или услуга, неговия финансов статус и инвестиционните му цели, така че да направи може да препоръча на клиента или потенциалния клиент инвестиционните услуги и финансовите инструменти, които са подходящи за него.

5. Държавите-членки гарантират, че когато инвестиционните посредници предоставят инвестиционни услуги, различни от тези, посочени в параграф 4, те искат от клиента или потенциалния клиент да предостави информация за неговите знания и опит в инвестиционната област, съответстващи на специфичния тип продукт или услуга, които се предлагат или търсят, така че инвестиционният посредник да може да оцени дали планираната инвестиционна услуга или продукт са подходящи за клиента.

В случай, когато инвестиционен посредник счита, въз основа на получената съгласно предишната алинея информация, че продуктът или услугата не са подходящи за клиента или потенциалния клиент, инвестиционният посредник предупреждава клиента или потенциалния клиент. Това предупреждение може да бъде предоставяно в стандартизиран формат.

В случаите, в които клиентът или потенциалният клиент избира да не предостави посочената в първа алинея информация или предоставя недостатъчна информация относно неговите знания и опит, инвестиционният посредник предупреждава клиента или потенциалния клиент, че това решение няма да позволи на предприятието да определи дали планираната услуга или продукт са подходящи за него. Това предупреждение може да бъде предоставено в стандартизиран формат.

6. Държавите-членки разрешават на инвестиционните посредници, когато предоставят инвестиционни услуги, които се състоят само в изпълнение и/или приемане и предаване на поръчки на клиенти със или без допълнителни услуги, да предоставят тези инвестиционни услуги на техните клиенти без да е необходимо да получават информацията или да извършват оценката, както е предвидено в параграф 5, когато са изпълнени всички следни условия:

- горните услуги се отнасят за акции, приети за търговия на регулиран пазар или на еквивалентен пазар на трета страна, инструменти на паричния пазар, облигации или други форми на секюритизиран дълг (с изключение на тези облигации или секюритизиран дълг, които включват дериват), ПКИПЦК и други некомплексни финансови инструменти. Пазар на трета страна се счита за еквивалентен на регулиран пазар, ако изпълнява изискванията, еквивалентни на тези, определени съгласно дял III. Комисията публикува списък с пазарите, които следва да бъдат считани като еквивалентни. Този списък се актуализира периодично,
- услугата е предоставена по инициатива на клиента или потенциалния клиент,

- клиентът или потенциалният клиент е ясно информиран, че при предоставянето на тази услуга от инвестиционния посредник не се изисква да оценява уместността на инструмента или на предоставената или предлаганата услуга и че поради това той няма да се възползва от защитата на съответните правила за осъществяване на стопанска дейност; това предупреждение може да бъде предоставяно в стандартизиран формат,
- инвестиционният посредник изпълнява задълженията си съгласно член 18.

7. Инвестиционният посредник създава архиви, които включват документа или документите, съгласувани между посредника и клиента, и определящи правата и задълженията на страните, както и другите условия, при които посредникът предоставя услуги на клиента. Правата и задълженията на страните по договора могат да бъдат инкорпорирани чрез позоваване на други документи или правни текстове.

8. Клиентът трябва да получава от инвестиционния посредник адекватни отчети за услугите, предоставяни на неговите клиенти. Тези отчети включват, когато е приложимо, свързаните със сделките разходи и предприетите услуги от името на клиента.

9. В случаите, когато инвестиционната услуга е предложена като част от финансов продукт, който вече е предмет на други разпоредби на законодателството на Общността или общите европейски стандарти, свързани с кредитни институции и потребителски кредити по отношение на оценка на риска на клиенти и/или информационни изисквания, тази услуга няма да бъде допълнително предмет на задълженията, изложени в този член.

10. С оглед да се осигури необходимата защита на инвеститорите и уеднаквено прилагане на параграфи от 1 до 8, Комисията приема, в съответствие с посочената в член 64, параграф 2 процедура, мерки за осигуряване изпълнението от инвестиционните посредници на принципите, изложени в него, когато предоставят инвестиционни или допълнителни услуги на клиентите си. Тези мерки вземат предвид:

- а) характера на услугата/ите, предлагана/и или предоставена/и на клиента или потенциалния клиент, имайки предвид типа, предмета, размера и честотата на сделките;
- б) характера на финансовите инструменти, които се предлагат или се разглеждат;
- в) непрофесионалния или професионалния характер на клиента или потенциалните клиенти.

Член 20

Предоставяне на услуги чрез посредничеството на друг инвестиционен посредник

Държавите-членки разрешават на инвестиционния посредник, който получава указания за изпълнението на инвестиционни или допълнителни услуги от името на клиент чрез посредничеството на

друг инвестиционен посредник, да разчита на информация на клиента, предавана от последното предприятие. Инвестиционният посредник, който посредничи при указанията, ще остане отговорен за пълнотата и точността на предаваната информация.

Инвестиционният посредник, който получава указание да предприеме услуги от името на клиент по този начин, може да разчита на всякакви препоръки по отношение на услугата или сделката, които са предоставени на клиента от друг инвестиционен посредник. Инвестиционният посредник, който посредничи при указанията, ще остане отговорен за уместността на предоставените препоръки или консултации по отношение на клиента.

Инвестиционният посредник, който получава указания за клиенти или поръчки чрез посредничеството на друг инвестиционен посредник, остава отговорен за извършването на услугата или сключването на сделката, основаващи се на всяка релевантна информация или препоръка съгласно съответните разпоредби на този дял.

Член 21

Задължение за изпълнение на поръчки при най-благоприятни условия за клиента

1. Държавите-членки изискват от инвестиционните посредници, когато изпълняват поръчки, да предприемат всички необходими стъпки за получаването на възможно най-добрия резултат за клиентите си, като вземат предвид цената, разходите, скоростта, вероятността за изпълнение и сетълмент, размера, характера и всяко друго съображение, съответстващо на изпълнението на поръчката. Когато обаче е налице специфично указание от клиента, инвестиционният посредник изпълнява поръчката, като следва това специфично указание.

2. Държавите-членки изискват от инвестиционните посредници да създават и прилагат ефективни мерки за изпълнението на параграф 1. По-специално държавите-членки изискват от инвестиционните посредници да формират и прилагат политика за изпълнение на поръчки, която прави възможно получаването на най-добрия резултат за поръчките на техните клиенти в съответствие с параграф 1.

3. Политиката за изпълнението на поръчки включва по отношение на всеки клас инструменти информация за различните места, където инвестиционният посредник изпълнява поръчките на клиентите си и факторите, които засягат избора на място за изпълнение. Тя включва поне тези места, които позволяват на инвестиционния посредник да получава трайно възможно най-добрия резултат за изпълнението на поръчките на клиенти.

Държавите-членки изискват от инвестиционните посредници да предоставят подходяща информация на техните клиенти за политиката си за изпълнението на поръчки. Държавите-членки изискват от инвестиционните посредници да получават предварителното съгласие на техните клиенти за политиката на изпълнение.

Когато политиката за изпълнението на поръчки предвижда възможността, поръчките на клиентите да могат да бъдат изпълнявани извън регулиран пазар или МТС, държавите-членки изискват от инвестиционните посредници да информират по-специално клиентите си за тази възможност. Държавите-членки изискват от инвестиционните посредници да получават предварително изрично съгласие на клиентите си преди да пристъпят към изпълнение на поръчките им извън регулиран пазар или МТС. Инвестиционните посредници могат да получат това съгласие или под формата на общо споразумение или по отношение на индивидуалните сделки.

4. Държавите-членки изискват от инвестиционните посредници да наблюдават ефективността на мерките си за изпълнение на поръчки и на политиката за изпълнение, за да идентифицират и, когато е подходящо, да коригират каквито и да е недостатъци. По-специално те регулярно оценяват дали местата за изпълнение, включени в политиката за изпълнение на поръчки, осигуряват възможно най-добрия резултат за клиента и дали е необходимо да направят промени в мерките си за изпълнение. Държавите-членки изискват от инвестиционните посредници да уведомяват клиентите за всякакви съществени промени в мерките им за изпълнение на поръчки или политиката за изпълнение.

5. Държавите-членки изискват от инвестиционните посредници да са способни да демонстрират на техните клиенти, по тяхно искане, че са изпълнили поръчките им в съответствие с политиката за изпълнение на посредника.

6. С оглед да се осигури необходимата защита на инвеститорите, коректното и надлежното функциониране на пазарите, както и да се осигури уеднаквеното прилагане на параграфи 1, 3 и 4, Комисията приема, в съответствие с посочената в член 64, параграф 2 процедура, изпълнителни мерки относно:

- a) критериите за определяне на относителната важност на различните фактори, които съгласно параграф 1 могат да бъдат взети предвид при определяне на възможно най-добрия резултат, като се вземат предвид размерът и типът на заявката и непрофесионалният или професионалният характер на клиента;
- б) факторите, които могат да бъдат взети предвид от инвестиционен посредник, когато преразглежда мерките си за изпълнение и обстоятелствата, при които промени на тези мерки могат да бъдат подходящи. По-специално факторите за определяне на местата, които позволяват на инвестиционните посредници да получават трайно възможно най-добрия резултат за изпълнението на поръчките на клиентите;
- в) характера и обхвата на информацията, която се предоставя на клиентите за политиките им за изпълнение съгласно параграф 3.

Член 22

Правила за обработка на поръчки на клиенти

1. Държавите-членки изискват от инвестиционните посредници, които имат разрешение да изпълняват поръчки от името на

клиенти, да прилагат процедури и мерки, които осигуряват надлежно, коректно и експедитивно изпълнение на поръчките на клиенти, съотносимо към други поръчки на клиенти или към търговските интереси на инвестиционния посредник.

Тези процедури или мерки позволяват изпълнението на поръчки на клиенти, които са сравними по друг начин, съобразно момента на тяхното получаване от инвестиционния посредник.

2. Държавите-членки изискват от инвестиционните посредници, в случай на ограничени поръчки на клиенти по отношение на приети за търговия на регулиран пазар акции, които не са изпълнени веднага съобразно пазарните условия в сила, да предприемат мерки, доколкото клиентът изрично не даде друго указание, за улесняване възможно най-бързото изпълнение на тази поръчка като веднага разпространяват публично ограничената поръчка на клиента по начин, който е най-лесно достъпен за другите участници на пазара. Държавите-членки могат да решат, че инвестиционните посредници изпълняват това задължение чрез предаването на ограничената поръчка на клиента на регулиран пазар и/или МТС. Държавите-членки предвиждат възможността за компетентните органи да отменят задължението за публично разпространяване на ограничена поръчка, която е голяма по размер в сравнение с нормалния пазарен размер, определен в член 44, параграф 2.

3. За да осигури, че мерките за защитата на инвеститорите и коректното и надлежно функциониране на пазарите отчитат техническото развитие на финансовите пазари, както и да осигури уеднаквено прилагане на параграфи 1 и 2, Комисията приема, в съответствие с посочената в член 64, параграф 2 процедура, мерки, които дефинират:

- a) условията и характера на процедурите и мерките, които водят до надлежно, коректно и експедитивно изпълнение на поръчките на клиенти, и ситуацията или типовете сделки, за които инвестиционните посредници по подходящ начин могат да се отклонят от надлежното изпълнение, за да постигнат по-благоприятни условия за клиентите;
- б) различните методи, чрез които инвестиционен посредник може да се счита за изпълнил задължението си да разкрие на пазара ограничени поръчки на клиенти, които не могат да бъдат изпълнени веднага.

Член 23

Задължения на инвестиционните посредници, когато назначават обвързани агенти

1. Държавите-членки могат да разрешават на инвестиционния посредник да назначава обвързани агенти за целите на промоцирането на услуги на инвестиционния посредник, отправяне на покани за сделки или получаването на поръчки от клиенти или потенциални клиенти и предаването им, пласирането на финансови инструменти и предоставянето на консултации по отношение на тези финансови инструменти и услуги, предлагани от инвестиционния посредник.

2. Когато инвестиционен посредник реши да назначи обвързан агент, държавите-членки изискват той да остане напълно и безусловно отговорна за всяко действие или пропуск от страна на обвързания агент, когато той действа от името на посредника. Държавите-членки изискват от инвестиционния посредник да гарантира, че обвързаният агент разкрива качеството, в което действа, и предприятието, което представлява, когато се обвързва или преди да търгува с всеки клиент или потенциален клиент.

Държавите-членки могат да разрешават, в съответствие с член 13, параграфи 6, 7 и 8, на обвързани агенти, които са регистрирани на тяхната територия, да управляват парични средства на клиенти и/или финансови инструменти от името и на изключителната отговорност на инвестиционния посредник, за който действат на тяхната територия, или в случай на трансгранична операция, на територията на държавата-членка, която разрешава на обвързания агент да управлява парични средства на клиенти.

Държавите-членки изискват от инвестиционните посредници да наблюдават дейността на техните обвързани агенти, за да гарантират, че и когато действат чрез обвързани агенти продължават да спазват настоящата директива.

3. Държавите-членки, които решават да разрешат на инвестиционните посредници да назначават обвързани агенти, създават публичен регистър. Обвързаните агенти се регистрират в публичния регистър в държавата-членка, където са установени.

Когато държавата-членка, в която е установен обвързаният агент, реши, в съответствие с параграф 1, да не разрешава на инвестиционни посредници, които имат разрешително от компетентните органи, да назначават обвързани агенти, то тези обвързани агенти се регистрират при компетентния орган на държавата-членка по произход на инвестиционния посредник, от чието име действат.

Държавите-членки осигуряват, че обвързаните агенти се вписват в публичния регистър, само ако е установено, че те са с достатъчно добра репутация и притежават подходящи общи, търговски и професионални знания, така че да могат да съобщават коректно всяка съответна информация относно предложената услуга на клиента или потенциалния клиент.

Държавите-членки могат да решат инвестиционните посредници да удостоверяват дали обвързаните агенти, които са назначили, са с достатъчно добра репутация и притежават знанията, посочени в трета алинея.

Регистърът се актуализира периодично. Той е на разположение на обществеността за извършването на справки.

4. Държавите-членки изискват от инвестиционните посредници, които назначават обвързани агенти, да предприемат адекватни мерки с оглед избягване на всякакво негативно влияние, което дейностите на обвързания агент, които не са обхванати от настоящата директива, биха могли да имат върху дейностите, извършвани от обвързания агент от името на инвестиционния посредник.

Държавите-членки могат да разрешават на компетентните органи да си сътрудничат с инвестиционните посредници и кредитните институции, техните асоциации и други субекти при регистрирането на обвързаните агенти и при наблюдението на изпълнението на изискванията на параграф 3 от страна на обвързаните агенти. По-специално обвързаните агенти могат да бъдат регистрирани от инвестиционен посредник, кредитна институция или техните асоциации и други субекти под надзора на компетентния орган.

5. Държавите-членки изискват от инвестиционните посредници да назначават само обвързани агенти, вписани в публичните регистри, посочени в параграф 3.

6. Държавите-членки могат да приемат по-строги изисквания от изложените в този член или да добавят други изисквания за обвързаните агенти, регистрирани под тяхната юрисдикция.

Член 24

Сделки с подходящи контрагенти

1. Държавите-членки гарантират, че инвестиционните посредници, които имат разрешение да изпълняват поръчки от името на клиенти и/или да търгуват за собствена сметка и/или да получават и предават поръчки, могат да извършват или да встъпват в сделки с подходящи контрагенти, без да бъдат задължени да спазват задълженията съгласно членове 19, 21 и 22, параграф 1 по отношение на тези сделки или по отношение на всяка допълнителна услуга, която е пряко свързана с тези сделки.

2. Държавите-членки признават като подходящи контрагенти за целите на този член инвестиционни посредници, кредитни институции, застрахователни компании, ПКИПЦК и техните управляващи дружества, пенсионни фондове и техните управляващи дружества, други финансови институции, които имат разрешение или са регулирани от законодателството на Общността или от националното право на държава-членка, както и предприятия, за които се прилага освобождаването при прилагането на настоящата директива съгласно член 2, параграф 1, букви к) и л), националните правителства и техните съответни служби, включително публични институции, които търгуват с публичен дълг, централни банки и наднационални организации.

Класифицирането като подходящ контрагент съгласно първа алинея няма да накърнява правото на тези субекти да искат, в обща форма или за всяка отделна сделка, да бъдат третирани като клиенти, чиято стопанска дейност с инвестиционния посредник е предмет на членове 19, 21 и 22.

3. Държавите-членки могат да признават като подходящи контрагенти и други предприятия, които изпълняват предварително определените пропорционални изисквания, включително количествени прагове. В случай на сделка, при която бъдещите контрагенти са под различни юрисдикции, инвестиционният посредник се съобразява със статуса на другото предприятие, както е определено от правото или мерките на държавата-членка, в която е установено това предприятие.

Държавите-членки осигуряват, че когато инвестиционният посредник встъпва в сделки с тези предприятия в съответствие с параграф 1, той получава изричното потвърждение от евентуалния контрагент, че е съгласен да бъде третиран като подходящ контрагент. Държавите-членки разрешават на инвестиционния посредник да получава това потвърждение или под формата на общо споразумение или за всяка отделна сделка.

4. Държавите-членки могат да признават като подходящи контрагенти субекти на трети страни, еквивалентни на тези категории субекти, които са посочени в параграф 2.

Държавите-членки могат също да признават като подходящи контрагенти предприятия на трети страни, подобни на тези, които са посочени в параграф 3, при същите условия и при изпълнението на същите изисквания, определени в параграф 3.

5. С оглед осигуряване на уеднаквено прилагане на параграфи 2, 3 и 4 и в светлината на променящата се пазарна практика, както и за да улесни ефективното функциониране на единния пазар, Комисията може да приема, в съответствие с посочената в член 64, параграф 2 процедура, мерки, които дефинират:

- а) процедурите за искане на третиране като клиенти съгласно параграф 2;
- б) процедурите за получаване на изричното потвърждение от бъдещите контрагенти съгласно параграф 3;
- в) предварително определените пропорционални изисквания, включително количествените прагове, които биха позволили на предприятието да бъде считано като подходящ контрагент съгласно параграф 3.

Раздел 3

Прозрачност и интегритет на пазара

Член 25

Задължение за поддържане на интегритета на пазара, съобщаване на сделките и поддържане на архиви

1. Без да се засяга разпределението на отговорностите за прилагане на разпоредбите на Директива 2003/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2003 г. относно търговията с вътрешна информация и манипулирането на пазара (пазарна злоупотреба) ⁽¹⁾, държавите-членки гарантират наличието на подходящи мерки, за да може компетентният орган да наблюдава дейността на инвестиционните посредници, за да се осигури, че те действат честно, коректно и професионално и по начин, който насърчава интегритета на пазара.

2. Държавите-членки изискват от инвестиционните посредници да предоставят на разположение на компетентния орган съответните данни, свързани с всички сделки с финансови инструменти, които те са извършили, за поне пет години, независимо дали сделките са за собствена сметка или от името на клиент. В случаите на сделки, които са извършени от името на клиенти, архивите съдържат цялата информация и подробности за самоличността на клиента, както и необходимата информация съгласно Директива 91/308/ЕИО на Съвета от 10 юни 1991 г. за предотвратяване използването на финансовата система за изпиране на пари ⁽²⁾.

3. Държавите-членки изискват от инвестиционните посредници, които изпълняват сделки с всякакви финансови инструменти, приети за търговия на регулиран пазар, да отчитат подробностите за тези сделки пред компетентния орган възможно най-бързо и не по-късно от края на следващия работен ден. Това задължение се прилага, независимо дали тези сделки са извършени или не на регулиран пазар.

В съответствие с член 58 компетентните органи създават необходимите мерки за осигуряване получаването на тази информация и от компетентния орган на най-важния пазар по отношение на ликвидността на тези финансови инструменти.

4. Отчетите включват по-специално подробности за имената и броя на купуваните или продаваните инструменти, количеството, датите и времето на изпълнението, както и цените на сделките и начините за идентифициране на заинтересуваните инвестиционни посредници.

5. Държавите-членки гарантират, че отчетите се представят пред компетентните органи или от самия инвестиционен посредник или от трето лице, което действа от негово име, или от система за съпоставяне или отчитане на сделки, одобрена от компетентния орган или от регулирания пазар или МТС, посредством които е била сключена сделката. В случаите, когато сделките се отчитат директно пред компетентния орган от регулиран пазар, МТС или от система за съпоставяне или отчитане на сделки, одобрена от компетентния орган, определеното в параграф 3 задължение на инвестиционния посредник може да бъде отменено.

6. Когато в съответствие с член 32, параграф 7 отчетите, които са предвидени съгласно този член, се предават от компетентния орган на приемащата държава-членка, тя предава тази информация на компетентните органи на държавата-членка по произход на инвестиционния посредник, освен ако последните не решат, че не искат да получават тази информация.

⁽¹⁾ ОВ L 96, 12.4.2003 г., стр. 16.

⁽²⁾ ОВ L 166, 28.6.1991 г., стр. 77. Директива, последно изменена с Директива 2001/97/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 344, 28.12.2001 г., стр. 76).

7. С оглед осигуряването на мерки за защитата на интегритета на пазара, които да вземат предвид техническото развитие на финансовите пазари и да осигурят уеднаквено прилагане на параграфи 1—5, Комисията може да приема, в съответствие с посочената в член 64, параграф 2 процедура, мерки, които дефинират методите и мерките за отчитането на финансовите сделки, формата и съдържанието на тези отчети и критериите за дефинирането на релевантен пазар в съответствие с параграф 3.

Член 26

Мониторинг върху изпълнението на правилата на МТС и другите правни задължения

1. Държавите-членки изискват от инвестиционните посредници и пазарните оператори, управляващи МТС, да създават и поддържат ефективни мерки и процедури, релевантни за МТС, за осъществяването на редовен мониторинг върху изпълнението на правилата ѝ от нейните потребители. Инвестиционните посредници и пазарните оператори, управляващи МТС, извършват мониторинг на сделките, предприемани от техните потребители в рамките на системите им, с оглед идентифицирането на нарушения на тези правила, нарушаващи условията за търговия или поведение, които могат да представляват пазарна злоупотреба.

2. Държавите-членки изискват от инвестиционните посредници и пазарните оператори, управляващи МТС, да отчетат пред компетентния орган съществените нарушения на нейните правила или нарушаващите условия за търговия или поведение, които могат да представляват пазарна злоупотреба. Държавите-членки изискват също от инвестиционните посредници и пазарните оператори, управляващи МТС, да предоставят съответната информация незабавно на органа, компетентен за разследването и съдебното преследване на пазарната злоупотреба, и да предоставят пълно съдействие на последния при разследването и съдебното преследване на пазарната злоупотреба, възникваща в рамките или чрез неговите системи.

Член 27

Задължение на инвестиционните посредници за публикуване на обвързващи котировки

1. Държавите-членки изискват от системните интернализатори на ценни книжа да публикуват обвързващи котировки на акциите, приети за търговия на регулиран пазар, за които те са системни интернализатори и за които има ликвиден пазар. В случай на акции, за които няма ликвиден пазар, системните интернализатори разкриват пред техните клиенти котировките при поискване.

Разпоредбите на този член са приложими за системните интернализатори, когато търгуват с размери, които не надвишават стандартния пазарен размер. Системните интернализатори, които търгуват само с размери, които са над стандартния пазарен размер, не са предмет на разпоредбите на този член.

Системните интернализатори могат да определят размера или размерите, с които те ще котират. За конкретна акция, всяка

котировка включва твърда цена или цени „купува“ и/или цена „продава“ за размер или размери, които биха могли да бъдат до стандартния пазарен размер за класа акции, към който принадлежи тази акция. Цената или цените отразяват също и действащите пазарни условия за тази акция.

Акциите се групират в класове на база на средноаритметичната стойност на поръчките, изпълнявани на пазара на тази акция. Стандартният пазарен размер за всеки клас акции е размер, който представлява средноаритметичната стойност на поръчките, изпълнявани на пазара за акциите от всеки клас.

Пазарът на всяка акция се състои от всички поръчки, изпълнявани в Европейския съюз по отношение на тази акция, с изключение на тези, които са големи по размер в сравнение с нормалния пазарен размер за тази акция.

2. Дефинираният в член 25 компетентен орган на пазара, най-важен по отношение на ликвидността за всяка акция, определя поне веднъж годишно, на база на средноаритметичната стойност на поръчките, изпълнявани на пазара по отношение на тази акция, класа на акциите, към който тя принадлежи. Тази информация се разпространява до всички участници на пазара.

3. Системните интернализатори разпространяват редовно котировките си по време на обичайните часове за извършването на сделки. Те са оправомощени да актуализират котировките си по всяко време. При изключителни условия на пазара, на тях им се разрешава да оттеглят котировките си.

Котировката се разпространява по начин, който е лесно достъпен за другите участници на пазара при подходящи търговски условия.

Като съблюдават разпоредбите, установени в член 21, системните интернализатори изпълняват поръчките, които получават от непрофесионалните си клиенти във връзка с акциите, за които те са системни интернализатори, по котиранияте цени в момента на получаването на поръчката.

Системните интернализатори изпълняват поръчките, които получават от професионалните си клиенти във връзка с акциите, за които те са системни интернализатори, по котиранията цена в момента на получаването на поръчката. Те могат обаче, в оправдани случаи, да изпълняват тези поръчки при по-добра цена, при условие че последната попада в публикуваните рамки, които са близки до пазарните условия, и при условие, че поръчките са с размер, който е по-голям от обичайно предприемания размер от непрофесионален инвеститор.

В допълнение, системните интернализатори могат да изпълняват поръчки, които получават от своите професионални клиенти по цени, които са различни от котиранияте, без да е необходимо да отговарят на условията, определени в четвърта алинея, по отношение на сделките, при които изпълнението относно някои ценни книжа е част от една сделка, или по отношение на поръчките, които са предмет на условия, различни от настоящата пазарна цена.

Когато системен интернализатор, който има само една котировка или чиято най-висока котировка е по-ниска от стандартния пазарен размер, получава поръчка от клиент, която е с по-голям размер от размера при неговата котировка, но е по-нисък от стандартния пазарен размер, то той може да реши да изпълнява тази част от поръчката, която надвишава размера на котировката, при условие че се изпълнява по котиранията цена, освен ако не е разрешено друго съгласно предходните две алинеи. Когато системен интернализатор котира при различни размери и получава поръчка между тези размери, която избира да изпълнява, то той изпълнява поръчката по една от котиранията цени в съответствие с разпоредбите на член 22, освен ако не е разрешено друго съгласно предходните две алинеи.

4. Компетентните органи проверяват:

- а) дали инвестиционните посредници регулярно актуализират търговите предложения и/или офертните цени, публикувани в съответствие с параграф 1, и дали поддържат цени, които отчитат преобладаващите пазарни условия;
- б) дали инвестиционните посредници изпълняват условията за подобряване на цените, определени в четвърта алинея на параграф 3.

5. На системните интернализатори се разрешава, въз основа на търговската си политика и по обективен и недискриминационен начин, да вземат решение на кои инвеститори ще дават достъп до котировките си. За тази цел те разполагат с ясни стандарти за регулирането на достъпа до котировките си. Системните интернализатори могат да откажат да встъпят или да не продължават деловите си отношения с инвеститори въз основа на търговски съображения, такива като кредитния статус на инвеститора, риска на контрагента и окончателния сетълмент на сделката.

6. С оглед да се ограничи риска от натрупване на множество сделки от един и същ клиент, на системните интернализатори се разрешава да ограничават по недискриминационен начин броя на сделките от същия клиент, които те възнамеряват да сключат при публикуваните условия. На тях им се разрешава също по недискриминационен начин и в съответствие с разпоредбите на член 22 да ограничават общия брой на сделките от различни клиенти, изпълнявани едновременно, при условие, че това е допустимо само когато броят и/или обемът на поръчките, дадени от клиентите, значително надвишава нормата.

7. С оглед да се осигури унифицирано прилагане на параграфи от 1 до 6 по начин, който подпомага ефективното оценяване на акциите и максимизира възможността на инвестиционните посредници да постигат най-добрата сделка за техните клиенти, Комисията приема, в съответствие с посочената в член 64, параграф 2 процедура, мерки, които:

- а) определят критериите за прилагане на параграфи 1 и 2;
- б) дефинират критериите, определящи дали котировките се публикуват регулярно и са леснодостъпни, както и начините, по които инвестиционните посредници могат да изпълняват задължението си да публикуват котировките си, включващи следните възможности:
 - i) чрез системата на който и да е регулиран пазар, приел въпросния инструмент за търговия;
 - ii) чрез компетентните органи на трето лице;
 - iii) чрез собствени мерки;
- в) дефинират общите критерии за определяне на тези сделки, при които изпълнението относно някои ценни книжа е част от една сделка или на поръчки, които са предмет на условия, различни от настоящата пазарна цена;
- г) дефинират общите критерии, въз основа на които се определя какво може да бъде считано като изключителни пазарни обстоятелства, позволяващи оттеглянето на котировки, както и условията за актуализиране на котировките;
- д) дефинират критериите, въз основа на които се определя кой е обичайно предприеманият размер от непрофесионален инвеститор;
- е) дефинират критериите, въз основа на които се определя какво представлява значително надвишаване на нормата, както е определено в параграф 6;
- ж) дефинират критериите, въз основа на които се определя, кога цените попадат в публикуваните рамки, близки до пазарните условия.

Член 28

Разкриване от инвестиционните посредници след търгуване

1. Държавите-членки изискват от инвестиционните посредници, които сключват сделки с акции, приети за търговия на регулиран пазар, извън регулиран пазар или МТС, за собствена сметка или от името на клиенти, най-малкото да оповестят обема и цената на тези сделки и момента, към който са сключени. Тази информация се разпространява възможно най-близко до реалното време, при подходящи търговски условия и по начин, който е достъпен за другите участници на пазара.

2. Държавите-членки изискват информацията, която се разпространява в съответствие с параграф 1, и сроковете, в рамките на които се публикува, да са съобразени с изискванията, приети съгласно член 45. Когато мерките, приети съгласно член 45, предвиждат отложено публикуване за някои категории сделки с акции, тази възможност се прилага, *mutatis mutandis*, към тези сделки, когато се извършват извън регулирани пазари или МТС.

3. С оглед да се осигури прозрачно и системно функциониране на пазарите и уеднаквено прилагане на параграф 1, Комисията приема, в съответствие с посочената в член 64, параграф 2 процедура, мерки, които:

- а) определят начините, по които инвестиционните посредници могат да изпълняват задълженията съгласно параграф 1, включващи следните възможности:
 - i) чрез системата на който и да е регулиран пазар, който е приел съответния инструмент за търговия или чрез МТС, на която се търгува въпросната акция;
 - ii) чрез компетентните органи на трето лице;
 - iii) чрез собствени мерки;
- б) изсяняват прилагането на задължението съгласно параграф 1 за сделките, които включват използването на акции за целите на обезпечение, заемане или други цели, когато замяната на акции се определя от фактори, различни от настоящата пазарна оценка на акцията.

Член 29

Изисквания за прозрачност за МТС преди извършването на сделки

1. Държавите-членки изискват от инвестиционните посредници и пазарните оператори, управляващи МТС, най-малкото да оповестят текущите цени „купува“ и „продава“, както и степента на интересите от търгуване по тези цени, разпространени чрез техните системи по отношение на акции, приети за търговия на регулиран пазар. Държавите-членки гарантират, че тази информация е на разположение на обществеността при подходящи търговски условия и непрекъснато по време на обичайните часове за извършване на сделки.
2. Държавите-членки предвиждат компетентните органи да могат да отменят задължението на инвестиционните посредници или пазарните оператори, управляващи МТС, да публикуват информацията, посочена в параграф 1, основавайки се на пазарния модел или типа и размера на поръчките в случаите, определени в съответствие с параграф 3. По-специално компетентните органи могат да отменят задължението по отношение на сделки, които са големи по мащаб, в сравнение с нормалния пазарен размер за въпросната акция или клас акции.
3. С оглед да се осигури уеднаквено прилагане на параграфи 1 и 2, Комисията приема, в съответствие с посочената в член 64, параграф 2 процедура, мерки относно:
 - а) диапазона на цените „купува“ и „продава“ или на котировките на определения маркет мейкър, както и степента на интереса от търгуване по тези цени, които следва да бъдат публикувани;
 - б) размера или типа на поръчките, за които разкриването на информация преди извършването на сделките може да бъде отменено съгласно параграф 2;

- в) пазарния модел, за който разкриването на информация преди извършването на сделките може да бъде отменено съгласно параграф 2, и по-специално приложимостта на задължението към методите на търгуване, използвани от МТС, които сключват сделки съгласно техните правила чрез позоваване на цени, определени извън системите на МТС или от периодичен търг.

Освен когато е оправдано от специфичния характер на МТС, съдържанието на тези мерки е еквивалентно на съдържанието на мерките, предвидени в член 44 за регулираните пазари.

Член 30

Изисквания за прозрачност за МТС след извършването на сделки

1. Държавите-членки изискват от инвестиционните посредници и пазарните оператори, управляващи МТС, най-малкото да публикуват цената, обема и момента на извършване на сделките, изпълнявани чрез нейните системи по отношение на акции, които са приети за търговия на регулиран пазар. Държавите-членки изискват публикуването на подробностите за всички тези сделки при подходящи търговски условия и възможно най-близко до реалното време на тяхното извършване. Това изискване не се прилага за подробностите за търговски сделки, изпълнявани чрез МТС, които са публикувани чрез системите на регулиран пазар.
2. Държавите-членки предвиждат компетентният орган да може да разрешава на инвестиционни посредници или пазарни оператори, управляващи МТС, да отлагат публикуването на подробностите за сделките въз основа на техния тип или размер. По-специално, компетентните органи могат да разрешават отлагане на публикуването по отношение на сделки, които са големи по мащаб в сравнение с нормалния пазарен размер за тази акция или този клас акции. Държавите-членки изискват от МТС да получават предварителното одобрение на компетентния орган за предложените мерки за отложено публикуване на сделките, както и изискват тези мерки да бъдат разкрити по ясен начин за участниците на пазара и за инвеститорите.
3. С оглед да се осигури ефективно и системно функциониране на финансовите пазари и да се осигури унифицирано прилагане на параграфи 1 и 2, Комисията приема, в съответствие с посочената в член 64, параграф 2 процедура, мерки по отношение на:
 - а) обхвата и съдържанието на информацията, която следва да бъде направена достъпна за обществеността;
 - б) условията, при които инвестиционните посредници или пазарните оператори, управляващи МТС, могат да отлагат публикуването на търговските сделки и критериите, въз основа на които се взема решение, при кои сделки, поради техния размер или клас на включените акции, се разрешава отложено публикуване.

Съдържанието на тези мерки е еквивалентно на съдържанието на мерките, предвидени в член 45 за регулираните пазари, с изключение на случаите, при които това е оправдано поради специфичния характер на МТС.

ГЛАВА III

ПРАВА НА ИНВЕСТИЦИОННИТЕ ПОСРЕДНИЦИ

Член 31

Свободно предоставяне на инвестиционни услуги и извършване на дейности

1. Държавите-членки осигуряват, че всеки инвестиционен посредник, който е оторизиран и е под надзора на компетентните органи на друга държава-членка в съответствие с настоящата директива, а по отношение на кредитните институции - в съответствие с Директива 2000/12/ЕО, може свободно да изпълнява на техните територии инвестиционни услуги и/или да извършва дейности, както и допълнителни услуги, при условие че тези услуги и дейности са обхванати от разрешителното му. Допълнителни услуги могат да бъдат предоставяни само заедно с инвестиционната услуга и/или дейност.

Държавите-членки няма да налагат каквито и да е допълнителни изисквания към такъв инвестиционен посредник или такава кредитна институция по отношение на въпросите, които са в приложното поле на настоящата директива.

2. Всеки инвестиционен посредник, който за първи път иска да предоставя услуги или дейности в рамките на територията на друга държава-членка или която иска да промени обхвата на услугите или дейностите, предоставяни или извършвани по този начин, предава следната информация на компетентните органи на държавата-членка по произход:

- a) държавата-членка, в която възнамерява да оперира;
- b) програма на операциите, излагаща по-специално инвестиционните услуги и/или дейности, както и допълнителните услуги, които възнамерява да изпълнява, и дали възнамерява да използва обвързани агенти на територията на държавите-членки, в които възнамерява да предоставя услуги.

В случаите, в които инвестиционният посредник възнамерява да използва обвързани агенти, компетентният орган на държавата-членка по произход на инвестиционния посредник съобщава, по искане на компетентния орган на приемащата държава-членка и в рамките на разумен срок, самоличността на обвързаните агенти, които инвестиционният посредник възнамерява да използва в тази държава-членка. Приемащата държава-членка може да разпространи тази информация.

3. Компетентният орган на държавата-членка по произход предава информацията в рамките на един месец от нейното получаване на компетентния орган на приемащата държава-членка, определен като звено за контакт в съответствие с член 56, параграф 1. Едва след това инвестиционният посредник може да започне да предоставя въпросната инвестиционна услуга или услуги в приемащата държава-членка.

4. В случай на промяна на някоя от подробностите, съобщавани в съответствие с параграф 2, инвестиционният посредник уведомява компетентния орган на държавата-членка по произход за тази промяна в писмена форма и поне един месец по-рано преди прилагането на промяната. Компетентният орган на държавата-членка

по произход уведомява компетентния орган на приемащата държава-членка за промените.

5. Без да бъде налагано допълнително правно или административно изискване, държавите-членки разрешават на инвестиционните посредници и пазарните оператори от други държави-членки, управляващи МТС, да вземат подходящи мерки на тяхната територия за улесняване на достъпа и използването на техните системи от отдалечени потребители или от участници, установени на тяхната територия.

6. Инвестиционният посредник или пазарният оператор, управляващ МТС, съобщава на компетентния орган на държавата-членка по произхода им държавата-членка, в която възнамеряват да вземат такива мерки. Компетентният орган на държавата-членка по произход на МТС съобщава в рамките на един месец тази информация на държавата-членка, в която МТС възнамерява да предприеме такива мерки.

Компетентният орган на държавата-членка по произход на МТС съобщава, по искане на компетентния орган на приемащата за МТС държава-членка и в рамките на разумни срокове, самоличността на членовете или участниците в МТС, установени в тази държава-членка.

Член 32

Установяване на клон

1. Държавите-членки осигуряват, че инвестиционни услуги и/или дейности, както и допълнителните услуги, могат да бъдат предоставяни в рамките на техните територии в съответствие с настоящата директива и Директива 2000/12/ЕО чрез установяването на клон, при условие, че тези услуги и дейности са обхванати от разрешителното, издадено на инвестиционния посредник или кредитната институция в държавата-членка по произход. Допълнителни услуги могат да бъдат предоставяни само заедно с инвестиционната услуга и/или дейност.

Държавите-членки не налагат каквито и да е било допълнителни изисквания, с изключение на изискванията съгласно параграф 7, за организацията и функционирането на клона по отношение на въпросите, обхванати от настоящата директива.

2. Държавите-членки изискват от всеки инвестиционен посредник, който иска да установи клон на територията на друга държава-членка, първо да уведоми компетентния орган на държавата-членка по произхода му и да му предостави следната информация:

- a) държавата-членка, в рамките на територията на която планира да установи клон;
- b) програмата на операциите, излагаща, *inter alia*, инвестиционните услуги и/или дейности, както и допълнителните услуги, които ще бъдат предлагани, организационната структура на клона и дали клонът възнамерява да използва обвързани агенти;
- в) адреса в приемащата държава-членка, от който могат да бъдат получавани документи;
- г) имената на отговорните за управлението на клона.

В случаите, когато инвестиционен посредник използва обвързан агент, установен в държава-членка, различна от държавата-членка по произход, такъв обвързан агент се приравнява на клона и е предмет на разпоредбите на настоящата директива относно клонове.

3. Доколкото компетентният орган на държавата-членка по произход няма причини да се съмнява в адекватността на административната структура или финансовата ситуация на инвестиционния посредник, имайки предвид планираните дейности, в рамките на три месеца от получаването на цялата информация той я съобщава на компетентния орган на приемащата държава-членка, определен като звено за контакт в съответствие с член 5б, параграф 1, и съответно информира заинтересования инвестиционен посредник.

4. В допълнение към посочената в параграф 2 информация, компетентният орган на държавата-членка по произход съобщава подробностите за разрешената компенсационна схема, в която инвестиционният посредник е член в съответствие с Директива 97/9/ЕО, на компетентния орган на приемащата държава-членка. В случай на промяна на подробностите, компетентният орган на държавата-членка по произход информира съответно компетентния орган на приемащата държава-членка.

5. Когато компетентният орган на държавата-членка по произход отказва да съобщи информацията на компетентния орган на приемащата държава-членка, той излага мотивите си за отказа пред заинтересования инвестиционен посредник в рамките на три месеца от получаването на цялата информация.

6. Клонът може да бъде установен и да започне стопанска дейност след получаването на съобщение от компетентния орган на приемащата държава-членка, а когато такова съобщение не бъде получено от последния — най-късно до два месеца от датата на предаването на съобщението от компетентния орган на държавата-членка по произход.

7. Компетентният орган на държавата-членка, в която е разположен клонът, се задължава да осигурява съблюдаването на задълженията, установени в членове 19, 21, 22, 25, 27 и 28, както и мерките, приемани съгласно тях, при извършването на услугите, предоставяни от клона на нейната територия.

Компетентният орган на държавата-членка, в която е разположен клонът, има правото да проверява мерките на клона и да поисква такива промени, каквито са крайно необходими, за да може компетентният орган да налага задълженията съгласно членове 19, 21, 22, 25, 27 и 28 и мерките, приети съгласно тях, по отношение на услугите и/или дейностите, предоставяни от клона на неговата територия.

8. Всяка държава-членка предвижда, че когато инвестиционният посредник, който има разрешително в друга държава-членка, е установил клон на нейната територия, компетентният орган на държавата-членка по произход на инвестиционния посредник да

може да извършва проверки на място в този клон, при изпълнението на отговорностите си и след информиране на компетентния орган на приемащата държава-членка.

9. В случай на промяна в която и да е информация, съобщавана в съответствие с параграф 2, инвестиционният посредник уведомява компетентния орган на държавата-членка по произход за тази промяна писмено и поне един месец преди прилагането на промяната. Компетентният орган на приемащата държава-членка също бива информиран за тази промяна от компетентния орган на държавата-членка по произход.

Член 33

Достъп до регулирани пазари

1. Държавите-членки изискват от инвестиционните посредници от други държави-членки, които имат разрешително да изпълняват поръчки на клиенти или да търгуват за собствена сметка, да имат правото на членство или да имат достъп до регулирани пазари, създадени на тяхната територия посредством някоя от следните мерки:

- а) пряко, чрез създаването на клонове в приемащите държави-членки;
- б) като станат отдалечени членове или като имат отдалечен достъп до регулираните пазари, без да е необходимо да са установени в държавата-членката по произход на регулирания пазар, когато процедурите и системите за търгуване на въпросния пазар не изискват физическо присъствие за сключването на сделки на пазара.

2. Държавите-членки няма да налагат каквито и да е допълнителни регулаторни или административни изисквания по отношение на въпроси, които са обхванати от настоящата директива, на инвестиционни посредници, които упражняват правото съгласно параграф 1.

Член 34

Достъп до централен контрагент, система за клиринг и сетълмент и право на избор на система за сетълмент

1. Държавите-членки изискват от инвестиционните посредници от други държави-членки да имат право на достъп на тяхната територия до централен контрагент и до системи за клиринг и сетълмент за целите на финализирането или уреждането на финализирането на сделките с финансови инструменти.

Държавите-членки изискват достъпът на тези инвестиционни посредници до такива системи да бъде въз основа на същите недискриминационни, прозрачни и обективни критерии, каквито се прилагат към местните участници. Държавите-членки не ограничават използването на тези системи за клиринг или сетълмент на сделките с финансови инструменти, предприети на регулиран пазар или МТС на тяхната територия.

2. Държавите-членки изискват от регулираните пазари на тяхната територия да предоставят на всички техни членове или участници правото да определят системата за сетълмент на сделките с финансови инструменти, предприемани на този регулиран пазар, при условие че:

- а) съществуват такива връзки и договорености между определената система за сетълмент и всяка друга система или условия, каквито са необходими за осигуряване на ефективния и икономически обоснован сетълмент на съответната сделка; и
- б) е налице съгласие от компетентния орган, отговорен за надзора на регулирания пазар, че техническите условия за сетълмента на сделките, които са сключени на регулирания пазар чрез система за сетълмент, различна от тази, определена от регулирания пазар, са такива, че да позволяват безпрепятственото и системно функциониране на финансовите пазари.

Тази оценка на органа, компетентен за регулирания пазар, не засяга компетенциите на националните централни банки, извършващи надзор върху системите за сетълмент, или на други надзорни органи по отношение на тези системи. Компетентният орган взема предвид контрола/надзора, който вече е упражнен от тези институции, с оглед избягването на ненужно дублиране на контрол.

3. Правата на инвестиционните посредници съгласно параграфи 1 и 2 не засягат правото на операторите на системите на централния контрагент, системите за клиринг или сетълмент на ценни книжа да отказват да предоставят исканите услуги по законосъобразни търговски причини.

Член 35

Договорености с централен контрагент и за клиринг и сетълмент по отношение на МТС

1. Държавите-членки не възпрепятстват инвестиционните посредници и пазарните оператори, които управляват МТС, да сключват подходящи договорености с централен контрагент или клирингова къща и система за сетълмент на друга държава-членка, с цел да осигурят клиринга и/или сетълмента на някои или всички търговски сделки, сключени от участниците на пазара чрез техните системи.

2. Компетентният орган за инвестиционни посредници и пазарни оператори, управляващи МТС, не може да възрази на използването на централен контрагент, клирингова къща и/или системи за сетълмент в друга държава-членка, освен ако това не е очевидно необходимо за поддържането на системното функциониране на тази МТС, и като взема предвид определените в член 34, параграф 2 условия за системите за сетълмент.

С оглед да се избегне ненужното дублиране на контрол, компетентният орган взема предвид контрола/надзора върху системите за клиринг и сетълмент, който вече е упражнен от националните централни банки, извършващи надзор върху системите за клиринг и сетълмент, или от надзорни органи, които имат компетенции по отношение на тези системи.

ДЯЛ III

РЕГУЛИРАНИ ПАЗАРИ

Член 36

Разрешение и приложимо право

1. Държавите-членки издават разрешително за регулиран пазар на тези системи, които изпълняват разпоредбите на този дял.

Разрешителното за регулиран пазар се издава само когато компетентният орган е удовлетворен, че пазарният оператор и системите на регулирания пазар изпълняват най-малкото изискванията, определени в този дял.

В случай на регулиран пазар, който е юридическо лице и който се управлява или администрира от пазарен оператор, различен от самия регулиран пазар, държавите-членки предвиждат по какъв начин различните задължения, наложени на пазарния оператор съгласно настоящата директива, следва да се разпределят между регулирания пазар и пазарния оператор.

Операторът на регулирания пазар предоставя цялата информация, включително програма на операциите, излагаща, *inter alia*, типовете планирана стопанска дейност и организационната структура, необходима на компетентния орган, за да се убеди в това, че регулираният пазар е създаден към момента на първоначалното разрешително всички необходими мерки за изпълнението на задълженията си съгласно разпоредбите на този дял.

2. Държавите-членки изискват от оператора на регулирания пазар да изпълнява задачи, свързани с организацията и функционирането на регулирания пазар под надзора на компетентния орган. Държавите-членки гарантират, че компетентните органи извършват регулярен преглед на спазването на разпоредбите на този дял от регулираните пазари. Те също гарантират, че компетентните органи извършват мониторинг върху трайното изпълнение от регулираните пазари на условията за първоначалното разрешително, определени съгласно този дял.

3. Държавите-членки гарантират, че пазарният оператор е отговорен за това регулираният пазар, който той управлява, да изпълнява всички изисквания съгласно този дял.

Държавите-членки гарантират също, че пазарният оператор е оправомощен да упражнява правата, които кореспондират на регулирания пазар, който той управлява по силата на настоящата директива.

4. Без да се засягат съответните разпоредби на Директива 2003/6/ЕО, публичното право, което регулира сделките, извършвани чрез системите на регулирания пазар, е правото на държавата-членка по произход на регулирания пазар.

5. Компетентният орган може да отнеме разрешителното, издадено на регулиран пазар, когато той:

- а) не използва разрешителното в рамките на 12 месеца, изрично се откаже от разрешителното или не е оперирал в последните шест месеца, освен ако засегнатата държава-членка е предвидила разрешителното да става невалидно в такива случаи;

- б) е получил разрешителното посредством фалшиви твърдения или по друг незаконен начин;
- в) повече не отговаря на условията, при които е било издадено разрешителното;
- г) грубо и системно е нарушил разпоредбите, приети съгласно настоящата директива;
- д) попада в някой от случаите, при които националното право предвижда отнемане.

Член 37

Изисквания за управлението на регулирания пазар

1. Държавите-членки изискват от лицата, които фактически управляват стопанската дейност и операциите на регулирания пазар, да бъдат с достатъчно добра репутация и с достатъчен опит, за да осигурят стабилното и разумно управление и функциониране на регулирания пазар. Държавите-членки изискват също от оператора на регулирания пазар да информира компетентния орган за самоличността, заедно с всякакви последващи промени, на лицата, които действително управляват стопанската дейност и операциите на регулирания пазар.

Компетентният орган отказва да одобри предложените промени, когато са налице обективни и очевидни причини да се счита, че те представляват съществена заплаха за стабилното и разумно управление и функциониране на регулирания пазар.

2. Държавите-членки гарантират, че при издаването на разрешително на регулиран пазар лицето или лицата, които действително управляват стопанската дейност и операциите на регулиран пазар, на който вече е издадено разрешително в съответствие с условията на настоящата директива, са считани като изпълняващи изискванията, определени в параграф 1.

Член 38

Изисквания, отнасящи се до лицата, които упражняват значително влияние върху управлението на регулирания пазар

1. Държавите-членки изискват от лицата, които упражняват, пряко или косвено, значително влияние върху управлението на регулирания пазар, да бъдат подходящи.

2. Държавите-членки изискват от оператора на регулирания пазар:

- а) да предоставя на компетентния орган и да публикува информацията относно собствеността на регулирания пазар и/или пазарния оператор и по-специално самоличността и мащаба на интересите на всички лица, които упражняват значително влияние върху управлението;
- б) да информира компетентния орган и да публикува всяко прехвърляне на собственост, което поражда промяна в самоличността на лицата, упражняващи значително влияние върху управлението на регулирания пазар.

3. Компетентният орган отказва да одобри предложените промени на контролиращото участие на регулирания пазар и/или пазарния оператор, когато са налице обективни и очевидни причини да се счита, че те биха представлявали заплаха за стабилното и разумно управление на регулирания пазар.

Член 39

Организационни изисквания

Държавите-членки изискват от регулирания пазар:

- а) да взема мерки за ясното идентифициране и справяне с потенциалните неблагоприятни последствия за функционирането на регулирания пазар или за неговите участници, произтичащи от всякакъв конфликт на интереси между регулирания пазар, неговите собственици или неговия оператор и правилното функциониране на регулирания пазар, и по-специално, когато такива конфликти на интереси могат да се окажат в ущърб на изпълнението на които и да е функции, делегирани на регулирания пазар от компетентния орган;
- б) да бъде адекватно съоръжен, за да се справя с рисковете, на които е изложен, да прилага подходящи мерки и системи за идентифицирането на всички значителни рискове за неговото функциониране и да внедрява ефективни мерки за смекчаването на тези рискове;
- в) да взема мерки за правилното управление на техническите операции на системата, включително създаването на ефективни спешни мерки, които да се справят с рисковете от нарушения на системите;
- г) да има прозрачни и недискриминационни правила и процедури, които осигуряват коректно и системно извършване на сделките и създават обективни критерии за ефективното изпълнение на поръчките;
- д) да взема ефективни мерки за улесняване безпрепятственото и навременно финализиране на сделките, които се изпълняват чрез неговите системи;
- е) да разполага, към момента на издаване на разрешителното и текущо, с достатъчно финансови ресурси за улесняване на своето системно функциониране, като се има предвид характера и обхвата на сделките, които се сключват на пазара, както и обхвата и степента на рисковете, на които е изложен.

Член 40

Приемане на финансови инструменти за търговия

1. Държавите-членки изискват от регулираните пазари да имат ясни и прозрачни правила за допускането на финансови инструменти за търговия.

Тези правила гарантират, че всички финансови инструменти, приемани за търговия на регулирания пазар, са подходящи за търгуване по коректен, надлежен и ефективен начин, а в случай на прехвърлими ценни книжа — са свободно прехвърлими.

2. В случай на деривати правилата гарантират по-специално, че структурата на договора за дериватите позволява надлежното формиране на цена, както и съществуването на ефективни инструменти за сетълмент.

3. В допълнение към задълженията, изложени в параграфи 1 и 2, държавите-членки изискват от регулирания пазар да създава и поддържа ефективни мерки за извършването на проверка дали емитентите на прехвърлимите ценни книжа, които са приети за търговия на регулирания пазар, спазват задълженията си съгласно правото на Общността по отношение на първоначалните, текущите или *ad hoc* задължения за публикуване.

Държавите-членки гарантират, че регулираният пазар създава мерки, които улесняват неговите членове или участници при получаването на достъп до информацията, която е публикувана съгласно правото на Общността.

4. Държавите-членки гарантират, че регулираните пазари са създали необходимите мерки за регулярен преглед за спазването на изискванията за приемане на финансовите инструменти, които те приемат за търговия.

5. Прехвърлима ценна книга, която е била приета за търговия на регулиран пазар, впоследствие може да бъде приета за търговия на други регулирани пазари, дори без съгласието на емитента и съгласно съответните разпоредби на директива 2003/71/ЕО на Европейския парламент и Съвета от 4 ноември 2003 г. относно проспекта, който следва да се публикува при публично предлагане на ценни книжа или при допускане на ценни книжа до търгуване, и относно изменение на Директива 2001/34/ЕО⁽¹⁾. Емитентът бива информиран от регулирания пазар за факта, че неговите ценни книжа се търгуват на този регулиран пазар. Емитентът няма каквото и да е задължение да предоставя пряко на регулиран пазар, който е приел за търговия ценните книжа на емитента без неговото съгласие, информация, изисквана съгласно параграф 3.

6. С оглед осигуряване на уеднаквеното прилагане на параграфи от 1 до 5, Комисията приема, в съответствие с посочената в член 64, параграф 2 процедура, мерки, които:

- а) определят характеристиките на различните класове инструменти, които следва да се вземат предвид от регулирания пазар, когато оценява дали даден инструмент е емитиран по начин, който е съвместим с условията, установени във втората алинея на параграф 1 за приемане за търговия на различните пазарни сегменти, които управлява;
- б) изясняват мерките, които регулираният пазар следва да прилага, за да се счита като изпълнил задължението си да проверява дали емитентът на прехвърлима ценна книга изпълнява задълженията си съгласно правото на Общността по

отношение на първоначалните, текущите или *ad hoc* задължения за публикуване;

- в) изясняват мерките, които регулираният пазар следва да създаде съгласно параграф 3, с оглед да улесни неговите членове или участници при получаването на достъп до информацията, която е публикувана съгласно правото на Общността.

Член 41

Суспендиране и отстраняване на финансови инструменти от търговията

1. Без да се засяга правото на компетентния орган съгласно член 50, параграф 2, точки й) и к), да изисква суспендиране или отстраняване на инструмент от търговията, операторът на регулирания пазар може да суспендира или отстрани от търговията финансов инструмент, който вече не отговаря на правилата на регулирания пазар, освен ако такава стъпка по всяка вероятност би причинила значителна щета върху интересите на инвеститорите или системното функциониране на пазара.

Независимо от възможността операторите на регулираните пазари да информират директно операторите на други регулирани пазари, държавите-членки изискват от оператора на регулиран пазар, който суспендира или отстрани от търговията финансов инструмент, да публикува това решение и да съобщи на компетентния орган съответната информация. Компетентният орган информира компетентните органи на другите държави-членки.

2. Компетентен орган, който изисква суспендирането или отстраняването на финансов инструмент от търговията на един или повече регулирани пазари, незабавно публикува решението и информира компетентните органи на другите държави-членки. Освен в случаите, когато това би могло да причини значителна вреда на интересите на инвеститорите или на системното функциониране на пазара, компетентните органи на другите държави-членки изискват суспендирането или отстраняването на този финансов инструмент от търговията на регулираните пазари и МТС, които оперират под техния надзор.

Член 42

Достъп до регулирания пазар

1. Държавите-членки изискват от регулирания пазар да създава и поддържа прозрачни и недискриминационни правила, които се базират на обективни критерии, регулиращи достъпа или членството в регулирания пазар.

2. Тези правила определят всякакви задължения за членовете или участниците, произтичащи от:

- а) създаването и администрирането на регулирания пазар;
- б) правилата относно сделките на пазара;

⁽¹⁾ ОВ L 345 от 31.12.2003 г., стр. 64.

- в) професионалните стандарти, наложени на персонала на инвестиционните посредници или кредитните институции, които оперират на пазара;
- г) установените съгласно параграф 3 условия за членовете или участниците, различни от инвестиционни посредници и кредитни институции;
- д) правилата и процедурите за клиринга и сетълмента на сделките, сключени на регулирания пазар.

3. Регулираните пазари могат да приемат за членове или участници инвестиционни посредници и кредитни институции, които имат разрешение съгласно Директива 2000/12/ЕО, и други лица които:

- а) са подходящи;
- б) имат достатъчно ниво на способности за търгуване и компетентност;
- в) разполагат, когато е приложимо, с адекватни организационни мерки;
- г) имат достатъчно ресурси за изпълнението на функцията си, като се вземат предвид различните финансови мерки, които регулираният пазар може да е създал с оглед гарантирането на адекватния сетълмент на сделките.

4. Държавите-членки гарантират, че членовете и участниците не са задължени да изпълняват един към друг задълженията си, установени в членове 19, 21 и 22, за сделките, които са сключени на регулирания пазар. Членовете или участниците в регулирания пазар обаче изпълняват задълженията, предвидени в членове 19, 21 и 22 по отношение на клиентите си, когато изпълняват техните поръчки на регулирания пазар, действайки от името на клиентите си.

5. Държавите-членки гарантират, че правилата за достъп или членство в регулирания пазар осигуряват прякото или отдалеченото участие на инвестиционни посредници и кредитни институции.

6. Без допълнителни правни или административни изисквания държавите-членки разрешават на регулираните пазари от други държави-членки да предвиждат подходящи мерки на тяхната територия, за да улесняват достъпа и търгуването на тези пазари от отдалечените членове или за участниците, установени на тяхната територия.

Регулираният пазар съобщава на неговата държава-членка по произход държавата-членка, в която възнамерява да предвиди такива мерки. Компетентният орган на държавата-членка по произход съобщава в рамките на един месец тази информация на държавата-членка, в която регулираният пазар възнамерява да предвиди такива мерки.

По искане на компетентния орган на приемащата държава-членка и в рамките на разумен срок компетентният орган на държавата-членка по произход на регулирания пазар съобщава самоличността на членовете или участниците в регулирания пазар, които са установени в тази държава-членка.

7. Държавите-членки изискват от оператора на регулирания пазар да съобщава регулярно на компетентния орган на регулирания пазар списъка с членовете и участниците в регулирания пазар.

Член 43

Мониторинг върху спазването на правилата на регулирания пазар и другите правни задължения

1. Държавите-членки изискват от регулираните пазари да създават и поддържат ефективни мерки и процедури за регулирания мониторинг върху изпълнението на правилата им от техните членове или участници. Регулираните пазари извършват мониторинг на сделките, предприемани от техните членове или участници чрез техните системи, с оглед да идентифицират нарушенията на тези правила и условията за незаконно търгуване или поведение, които могат да включват пазарна злоупотреба.

2. Държавите-членки изискват от операторите на регулираните пазари да съобщават на компетентния орган на регулирания пазар за значителни нарушения на техните правила или условия за незаконно търгуване или поведение, които могат да включват пазарна злоупотреба. Държавите-членки изискват също от оператора на регулирания пазар да предоставя незабавно съответната информация на органа, компетентен за разследването и съдебното преследване на пазарна злоупотреба на регулирания пазар, както и да предоставя пълно съдействие на последния при разследването и съдебното преследване на пазарна злоупотреба, възникваща в рамките или чрез системите на регулирания пазар.

Член 44

Изисквания за прозрачност за регулираните пазари преди извършването на сделки

1. Държавите-членки изискват от регулираните пазари да публикуват поне текущите цени „купува“ и „продава“, както и степента на интересите от търгуване по тези цени, които са публикувани чрез техните системи за акции, приети за търговия. Държавите-членки изискват тази информация да се публикува при подходящи търговски условия и непрекъснато по време на обичайните часове за извършването на сделките.

Регулираните пазари могат да дадат достъп, при подходящи търговски условия и на недискриминационна основа, на инвестиционните посредници, които са задължени да публикуват котировките си за акции съгласно член 27, до системите, които използват за публикуването на информацията съгласно първа алинея.

2. Държавите-членки гарантират, че компетентните органи могат, в определените в параграф 3 случаи, да отменят задължението за регулираните пазари да публикуват информацията, назована в параграф 1, базирайки се на пазарния модел или типа и размера на поръчките. По-специално компетентните органи могат да отменят задължението по отношение на сделки, които са големи по мащаб, в сравнение с нормалния пазарен размер за въпросната акция или клас акция.

3. С оглед осигуряване на еднаквото прилагане на параграфи 1 и 2 Комисията приема, в съответствие с посочената в член 64, параграф 2 процедура, мерки по отношение на:

- а) обхвата на цените „купува“ и „продава“ или котировките на определения маркет мейкър, както и степента на интересите от търгуване по тези цени, които следва да бъдат публикувани;
- б) размера или типа на поръчките, за които разкриване на информация преди извършване на сделките може да бъде отменено съгласно параграф 2;
- в) пазарния модел, за който разкриването на информация преди извършване на сделките може да бъде отменено съгласно параграф 2, и по-специално приложимостта на задължението към методите за търгуване, използвани от регулирани пазари, които сключват сделки по техните правила чрез позоваване на цени, определени извън регулирания пазар или от периодичен търг.

Член 45

Изисквания за прозрачност за регулираните пазари след извършването на сделки

1. Държавите-членки изискват от регулираните пазари да публикуват поне цената, обема и момента на сключване на сделките с акции, приети за търговия. Държавите-членки изискват подробностите за всички такива сделки да се публикуват при подходящи търговски условия и възможно най-близко до реалното време.

Регулираните пазари могат да дават достъп, при подходящи търговски условия и на недискриминационна основа, на инвестиционни посредници, които са задължени да публикуват подробностите за техните сделки с акции съгласно член 28, до мерките, които използват за публикуването на информацията съгласно първа алинея.

2. Държавите-членки гарантират, че компетентният орган може да издаде разрешително на регулираните пазари да отлагат публикуването на подробностите за сделките, базирайки се на техния тип или размер. По-специално, компетентните органи могат да разрешават отложеното публикуване по отношение на сделки, които са големи по мащаб в сравнение с нормалния пазарен размер за тази акция или за този клас акции. Държавите-членки изискват от регулираните пазари да получават предварително одобрение на компетентния орган за предложените мерки за отложено

публикуване на сделките, както и да изискват тези мерки да бъдат публикувани по ясен за участниците на пазара и за инвеститорите начин.

3. С оглед да се осигури ефективно и системно функциониране на финансовите пазари и да се осигури унифицирано прилагане на параграфи 1 и 2, Комисията приема, в съответствие с посочената в член 64, параграф 2 процедура, мерки по отношение на:

- а) обхвата и съдържаните на информацията, която следва да бъде публикувана;
- б) условията, при които регулираният пазар може да отлага публикуването на търговските сделки и критериите, въз основа на които се разрешава отложено публикуване на сделките, поради техния размер или клас на включените акции.

Член 46

Договорености с централен контрагент и за клиринг и сетълмент

1. Държавите-членки не възпрепятстват регулираните пазари да сключват подходящи договорености с централен контрагент или клирингова къща и система за сетълмент на друга държава-членка, с оглед да се извърши клиринг и/или сетълмент на някои или всички търговски сделки, сключени от участниците на пазара чрез техните системи.

2. Органът, компетентен за регулирания пазар, не може да възрази на използването на централен контрагент, клирингови къщи и/или системи за сетълмент в друга държава-членка, освен ако това е очевидно необходимо за поддържането на системното функциониране на този регулиран пазар, и като се вземат предвид условията за системите за сетълмент, установени в член 34, параграф 2.

С оглед избягване на ненужното дублиране на контрол, компетентният орган взема предвид контрола/надзора върху системата за клиринг и сетълмент, който вече е упражняван от националните централни банки, които осъществяват надзор върху системи за клиринг и сетълмент, или от други надзорни органи, които имат компетенции по отношение на тези системи.

Член 47

Списък на регулираните пазари

Всяка държава-членка съставя списък на регулираните пазари, за които тя се явява държавата-членка по произход, както и изпраща този списък на другите държави-членки и на Комисията. Подобно съобщаване се прави по отношение на всяка промяна в списъка. Комисията публикува списък на всички регулирани пазари в *Официален вестник на Европейския съюз* и го актуализира поне веднъж годишно. Комисията публикува и актуализира списъка също и на интернет страницата си, когато държавите-членки съобщават за промени в техните списъци.

ДЯЛ IV

Член 49

КОМПЕТЕНТНИ ОРГАНИ

Сътрудничество между органите от една и съща държава-членка

ГЛАВА I

ПРОЦЕДУРИ ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ, ПРАВОМОЩИЯ И ОБЕЗЩЕТЕНИЯ

Член 48

Определяне на компетентните органи

1. Всяка държава-членка определя компетентните органи, които изпълняват всяко от задълженията, предвидени съгласно различните разпоредби на настоящата директива. Държавите-членки информират Комисията и компетентните органи на другите държави-членки за точното определяне на компетентните органи, отговорни за прилагането на всяко от тези задължения, както и за всяко разпределение на тези задължения.

2. Компетентните органи, посочени в параграф 1, са публични институции, без да се засяга възможността за делегиране на задачи на други образувания, когато това е изрично предвидено в член 5, параграф 5, член 16, параграф 3, член 17, параграф 2 и член 23, параграф 4 на настоящата директива.

Всяко делегиране на задачи на органи, които са различни от посочените в параграф 1, не може да бъде свързано нито с упражняването на правомощие, дадено от държавата, нито с използването на дискреционни правомощия за вземане на решение. Преди делегирането държавите-членки изискват от компетентните органи да предприемат всички разумни стъпки, за да се гарантира, че органът, на който се делегират задачи, има капацитета и ресурсите да изпълнява ефективно задачите, и че делегирането се извършва само ако е създадена ясно дефинирана и документирана рамка за изпълнението на каквито и да е делегирани задачи, излагаща задачите, които следва да се поемат, и условията, при които те следва да бъдат осъществявани. Тези условия включват клауза, задължаваща въпросния орган да действа и да бъде организиран по такъв начин, че да избягва конфликт на интереси, и получаваната информация от осъществяването на делегираните задачи да не бъде използвана некоректно или за възпрепятстване на конкуренцията. При всички случаи окончателната отговорност за надзора върху съблюдаването на настоящата директива и на мерките за нейното прилагане пада върху компетентния орган или органите, определени в параграф 1.

Държавите-членки информират Комисията и компетентните органи на другите държави-членки за всякакви договорености по отношение на делегирането на задачи, включително точните условия, които регулират това делегиране.

3. Комисията публикува списък с компетентните органи, посочени в параграфи 1 и 2, в *Официален вестник на Европейския съюз* поне веднъж годишно и го актуализира периодично на интернет страницата си.

Ако държава-членка определи повече от един компетентен орган за прилагане на разпоредба на настоящата директива, то техните конкретни функции биват ясно дефинирани и съответните органи си сътрудничат тясно.

Всяка държава-членка изисква такова сътрудничество да се осъществява и между компетентните органи за целите на настоящата директива и компетентните органи, отговорни за надзора върху кредитни и други финансови институции, пенсионни фондове, ПКИПЦК, застрахователни и презастрахователни посредници и застрахователни предприятия в тази държава-членка.

Държавите-членки изискват от компетентните органи да обменят всяка информация, която е съществена или се отнася за упражняването на техните функции и изпълнението на задълженията им.

Член 50

Правомощия на компетентните органи

1. На компетентните органи се дават всички правомощия за осъществяването на надзор и разследвания, необходими за упражняването на функциите им. Те упражняват тези правомощия в рамките на ограниченията, предвидени в националното им право:

- a) пряко; или
 - b) в сътрудничество с други органи; или
 - в) на тяхна отговорност чрез делегиране на органи, на които са делегирани задачи съгласно член 48, параграф 2; или
 - г) чрез отнасяне на въпросите пред компетентните съдебни органи.
2. Правомощията, посочени в параграф 1, се упражняват в съответствие с националното право и най-малко включват правото на:
- a) достъп до документи от всякакъв вид и получаването на копие от тях;
 - b) изискване на информация от всяко лице, а ако е необходимо — призоваване и разпитване на лице с цел получаване на информацията;
 - в) извършване на проверки на място;
 - г) изискване на съществуващите записи на телефонни разговори и данни;
 - д) изискване прекратяването на всяка практика, която противоречи на разпоредбите, приети съгласно настоящата директива;
 - е) изискване замразяването и/или конфискуването на активи;

- ж) изискване временната забрана на професионална дейност;
- з) изискване от одиторите на инвестиционни посредници и регулирани пазари, които имат разрешение, да предоставят информация;
- и) приемане на всякакъв тип мерки, за да се осигури продължаване спазването на правните изисквания от инвестиционните посредници и регулираните пазари;
- й) изискване суспендирането на търгуването с финансов инструмент;
- к) изискване отстраняването на финансов инструмент от търговия, независимо от това дали се търгува на регулиран пазар или чрез други търговски системи;
- л) отнасяне на въпроси за наказателно преследване;
- м) разрешаване на одитори или експерти да извършват проверки или разследвания.

Член 51

Административни санкции

1. Без да се засягат процедурите за отнемането на разрешително или правото на държавите-членки да налагат наказателни санкции, държавите-членки гарантират, че могат да вземат в съответствие с националното си право подходящите административни мерки или да налагат административни санкции на отговорните лица, когато не са спазени разпоредбите, приети съгласно настоящата директива. Държавите-членки гарантират, че тези мерки са ефективни, пропорционални и възпиращи.
2. Държавите-членки определят санкциите, които да бъдат прилагани за пропуски да се сътрудничи при разследването съгласно член 50.
3. Държавите-членки предвиждат компетентният орган да може да публикува всяка мярка или санкция, която ще бъде наложена за нарушаването на разпоредбите, приети съгласно настоящата директива, доколкото това публикуване не би изложило на сериозна опасност финансовите пазари или не би причинило диспропорционална вреда на засегнатите страни.

Член 52

Право на обжалване

1. Държавите-членки гарантират, че всяко решение, което е взето съгласно законите, подзаконните или административните разпоредби, приети съгласно настоящата директива, е надлежно мотивирано и може да бъде обжалвано пред съд. Правото на съдебно обжалване се прилага също и когато не е взето решение в рамките на шест месеца от подаването на искане за разрешително, което съдържа всички необходими данни.

2. Държавите-членки гарантират, че един или повече от следните органи, определени от националното право, могат да предприемат действия, в интерес на потребителите и в съответствие с националното право, пред съдилищата или компетентните административни органи за осигуряване прилагането на националните разпоредби във връзка с изпълнението на настоящата директива:

- а) публични институции или техни представители;
- б) организации на потребителите, които имат легитимен интерес от защита на потребителите;
- в) професионални организации, които имат легитимен интерес от действия в защита на членовете си.

Член 53

Извънсъдебен механизъм за жалби на инвеститори

1. Държавите-членки насърчават създаването на ефективни процедури за обжалване и обезщетения в рамките на извънсъдебно уреждане на потребителски спорове относно инвестиционни и допълнителни услуги, предоставяни от инвестиционни посредници, като се използват, когато е уместно, съществуващите органи.

2. Държавите-членки гарантират, че тези органи не са възпрепятствани от правни или регулаторни разпоредби да сътрудничат ефективно при разрешаването на трансгранични спорове.

Член 54

Професионална тайна

1. Държавите-членки осигуряват, че компетентните органи, всички лица, които работят или са работили за компетентните органи или органите, на които са делегирани задачи съгласно 48, параграф 2, както и одитори и експерти, действащи по указание на компетентните органи, са обвързани от задължението за професионална тайна. Никаква поверителна информация, която те могат да получават при изпълнението на задълженията си, не може да бъде разгласявана пред което и да е лице или орган, освен в обобщена или обща форма, такава, че отделните инвестиционни посредници, пазарните оператори, регулираните пазари или всяко друго лице да не могат да бъдат идентифицирани, без да се засягат случаите, обхванати от наказателното право или другите разпоредби на настоящата директива.

2. Когато инвестиционен посредник, пазарен оператор или регулиран пазар е обявен в несъстоятелност или е принудително прекратен, поверителната информация, която не засяга трети лица, може да бъде разгласявана в граждански или търговски съдебни производства, ако е необходима за провеждането на производствата.

3. Без да се засягат случаите, обхванати от наказателното право, компетентните органи, органи или физически или юридически лица, различни от компетентните органи, които получават поверителна информация съгласно настоящата директива, могат да я използват единствено при изпълнението на задълженията си и за упражняването на функциите си, а в случая на компетентните органи — съгласно обхвата на настоящата директива, или в случая на други органи, институции или физически или юридически лица — за целите, за които такава информация им е предоставена и/или в контекста на административни или съдебни производства, които са специфично свързани с упражняването на тези функции. Когато обаче компетентният орган или друг орган, институция или лице, което предава информацията, изрази съгласие, органът, който получава информацията, може да я използва за други цели.

4. Всяка поверителна информация, която се получава, обменя или предава съгласно настоящата директива, е предмет на разпоредбите за професионална тайна, установени в този член. Независимо от това този член не пречи компетентните органи да обменят или предават поверителна информация в съответствие с настоящата директива и с други директиви, приложими към инвестиционни посредници, кредитни институции, пенсионни фондове, ПКИПЦК, застрахователни и презастрахователни посредници, застрахователни предприятия, регулирани пазари или пазарни оператори, или по друг начин — със съгласието на компетентния орган или друг орган, институция или физическо или юридическо лице, което е съобщило информацията.

5. Този член не пречи компетентните органи да обменят или предават поверителна информация, която е получена от компетентния орган на друга държава-членка в съответствие с националното право.

Член 55

Отношения с одитори

1. Държавите-членки гарантират, че всяко лице, което има разрешително по смисъла на Осма директива 84/253/ЕИО на Съвета от 10 април 1984 г. относно одобряването на лица, натоварени с извършването на задължителни проверки на счетоводни документи ⁽¹⁾, осъществяващо в инвестиционен посредник задачата, описана в член 51 на Четвърта директива 78/660/ЕИО на Съвета от 25 юли 1978 г. относно годишните счетоводни отчети на някои видове дружества ⁽²⁾, член 37 на Директива 83/349/ЕИО или член 31 на Директива 85/611/ЕИО или всяка друга определена със закон задача, има най-малкото задължението своевременно да съобщава пред компетентните органи всеки факт или решение

⁽¹⁾ ОВ L 126, 12.5.1984 г., стр. 20.

⁽²⁾ ОВ L 222, 14.8.1978 г., стр. 11. Директива, последно изменена с Директива 2003/51/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 178, 17.7.2003 г., стр. 16).

относно това предприятие, с които това лице се е запознало при осъществяването на тази задача и които могат да:

- a) представляват съществено нарушение на законовите, подзаконовите и административните разпоредби, съдържащи условията, които регулират разрешението или осъществяването на дейността на инвестиционните посредници;
- b) засягат бъдещото съществуване на инвестиционния посредник;
- v) доведат до отказ за заверяване на отчетите или до изразяването на резерви.

Това лице има също и задължението да съобщава всякакви факти и решения, с които се запознава при осъществяването на една от посочените в първата алинея задачи в предприятие, което има тесни връзки с инвестиционния посредник, в което то осъществява тази задача.

2. Добросъвестното съобщаване пред компетентните органи на всякакъв факт или решение, посочени в параграф 1, от лица, които имат разрешение по смисъла на Директива 84/253/ЕИО, няма да представлява нарушение на каквото и да е договорно или правно ограничение за разгласяването на информация и няма за последица каквато и да е отговорност за тези лица.

ГЛАВА II

СЪТРУДНИЧЕСТВО МЕЖДУ КОМПЕТЕНТНИТЕ ОРГАНИ НА РАЗЛИЧНИ ДЪРЖАВИ-ЧЛЕНКИ

Член 56

Задължение за сътрудничество

1. Компетентните органи на различни държави-членки си сътрудничат един с друг, когато това е необходимо за целите на изпълнението на задълженията съгласно настоящата директива, като използват правомощията си, независимо дали са изложени в настоящата директива или в националното право.

Компетентните органи предоставят помощ на компетентните органи на други държави-членки. По-специално те обменят информация и си сътрудничат във всякакви дейности, свързани с разследване и надзор.

С оглед да се улесни и засили сътрудничеството, и по-специално обменът на информация, държавите-членки определят единен компетентен орган като звено за контакт за целите на настоящата директива. Държавите-членки съобщават на Комисията и на другите държави-членки имената на органите, които са определени да получават искания за обмен на информация или за сътрудничество съгласно настоящия параграф.

2. Когато, като се вземе предвид ситуацията на пазарите на ценни книжа в приемащата държава-членка, операциите на регулиран пазар, който е създал клонове в приемащата държава-членка, са станали от значителна важност за функционирането на пазарите на ценни книжа и за защитата на инвеститорите в тази приемаща държава-членка, компетентните за регулирания пазар органи на държавата-членка по произход и на приемащата държава-членка предприемат необходимите мерки за сътрудничество.

3. Държавите-членки предприемат необходимите административни и организационни мерки за улесняване на помощта, предвидена в параграф 1.

Компетентните органи могат да използват правомощията си за целите на сътрудничеството, дори и в случаите, когато поведението, което е предмет на разследване, не представлява нарушение на която и да е разпоредба в сила в тази държава-членка.

4. Когато компетентният орган има основателни причини да се съмнява, че предприятията, които не попадат под неговия надзор, извършват или са извършили на територията на друга държава-членка действия, които са в противоречие с разпоредбите на настоящата директива, той уведомява компетентния орган на другата държава-членка възможно най-точно за това. Последният предприема необходимите действия. Той информира уведомяващия компетентен орган за резултатите от действията и, до степента, до която е възможно, за важни развития, които са настъпили междувременно. Този параграф не засяга правомощията на компетентния орган, който е предал информацията.

5. С оглед осигуряването на уеднаквено прилагане на параграф 2, Комисията може да приема, в съответствие с посочената в член 64, параграф 2 процедура, мерки, които да определят критериите, въз основа на които операциите на регулирания пазар в приемащата държава-членка биха могли да бъдат считани от съществено значение за функционирането на пазарите на ценни книжа и за защитата на инвеститорите в тази приемаща държава-членка.

Член 57

Сътрудничество в надзорни дейности, в проверки на място или при разследвания

Компетентният орган на държава-членка може да поиска сътрудничеството на компетентния орган на друга държава-членка в надзорна дейност, в проверка на място или при разследване. В случая на инвестиционни посредници, които са отдалечени членове на регулиран пазар, органът, компетентен за регулирания пазар, може да избере да се обърне към тях директно, при което информира съответно компетентния орган на държавата-членка по произход на отдалечения член.

Когато компетентен орган получи искане за проверка на място или разследване, в рамките на правомощията си:

- a) самостоятелно извършва проверките или разследванията; или
- b) разрешава на запитвания орган да извърши проверката или разследването; или
- в) разрешава на одитори или експерти да извършат проверката или разследването.

Член 58

Обмен на информация

1. Компетентните органи на държавите-членки, които са определени като звена за контакт за целите на настоящата директива в съответствие с член 56, параграф 1, незабавно предоставят един на друг необходимата информация за целите на изпълнението на задълженията на компетентните органи, които са определени в съответствие с член 48, параграф 1, изложени в разпоредбите, приети с настоящата директива.

Компетентните органи, които обменят информация с други компетентни органи съгласно настоящата директива, могат да посочват в момента на предаването, че тази информация не трябва да бъде публикувана без тяхното изрично съгласие, в който случай информацията може да бъде обменяна единствено за целите, за които тези органи са дали съгласието си.

2. Компетентният орган, който е определен като звено за контакт, може да предава информацията, получена съгласно параграф 1 и членове 55 и 63, на органите, посочени в член 49. Последните не я предават на други институции или физически или юридически лица без изричното съгласие на компетентния орган, който я е предал, и единствено за целите, за които тези органи са дали съгласието си, освен при надлежно оправдани обстоятелства. В последния случай звеното за контакт незабавно уведомява звеното за контакт, което е изпратило информацията.

3. Органите, посочени в член 49, както и други институции или физически или юридически лица, които получават поверителна информация съгласно параграф 1 от този член или съгласно членове 55 и 63, могат да я използват единствено при изпълнението на задълженията си и по-специално:

- a) да проверяват дали условията, регулиращи предприемането на дейност на инвестиционни посредници, са изпълнени и да улесняват мониторинга, на неконсолидирана или консолидирана основа, върху извършването на тази дейност, особено по отношение на изискванията за капиталова адекватност, наложи от Директива 93/6/ЕИО, административните и счетоводните процедури и механизмите за вътрешен контрол;
 - b) да извършват мониторинг на надлежното функциониране на местата за търгуване;
 - в) да налагат санкции;
 - г) в административни жалби срещу решения на компетентните органи;
 - д) в съдебни производства, инициирани съгласно член 52; или
 - e) в извънсъдебния механизъм за жалби на инвеститори, предвиден в член 53.
4. Комисията може да приема, в съответствие с посочената в член 64, параграф 2 процедура, мерки относно процедури за обмена на информация между компетентните органи.

5. Членове 54, 58 и 63 не препятстват компетентния орган да предава на централните банки, Европейската система на централните банки и Европейската централна банка, в качеството им на парични институции и, когато е уместно, на другите органи на публична власт, които отговарят за надзора върху платежните системи и системите за сетълмент, на конфиденциална информация, предназначена за изпълнението на задачите им; по същия начин тези органи или институции няма да бъдат препятствани от съобщаването на компетентните органи на такава информация, от каквато те могат да имат нужда за изпълнението на техните функции, предвидени в настоящата директива.

Член 59

Отказ за сътрудничество

Компетентният орган може да откаже да действа при искане за сътрудничество при извършването на разследване, проверка на място или надзорна дейност, както е предвидено в член 57, или да обменя информация, както е предвидено в член 58, само когато:

- а) такава разследване, проверка на място, надзорна дейност или обмен на информация могат да засегнат по неблагоприятен начин суверенитета, сигурността или държавната политика на запитваната държава;
- б) вече са инициирани съдебни производства по отношение на същите действия и същите лица пред органите на запитваната държава-членка;
- в) вече е дадено окончателно решение в запитваната държава-членка по отношение на същите лица и същите действия.

В случай на такъв отказ компетентният орган уведомява съответно запитващия компетентен орган, като предоставя възможно най-подробна информация.

Член 60

Междуведомствена консултация преди издаване на разрешително

1. Компетентните органи на другата засегната държава-членка се консултират преди издаването на разрешително на инвестиционен посредник, който е:

- а) дъщерно предприятие на инвестиционен посредник или кредитна институция, която има разрешение в друга държава-членка; или
- б) дъщерно предприятие на предприятието майка на инвестиционния посредник или кредитната институция, която има разрешително в друга държава-членка; или
- в) контролирана от същите физически или юридически лица, които контролират инвестиционния посредник или кредитната институция, която има разрешение в друга държава-членка.

2. Компетентният орган на държавата-членка, отговорна за надзора върху кредитни институции или застрахователни предприятия, бива консултиран преди издаването на разрешително на инвестиционен посредник, което е:

- а) дъщерно предприятие на кредитна институция или застрахователно предприятие, което има разрешение в Общността; или
- б) дъщерно предприятие на предприятието майка на кредитна институция или застрахователно предприятие, което има разрешение в Общността; или
- в) контролиран от същото лице, физическо или юридическо, което контролира кредитната институция или застрахователното предприятие, което има разрешително в Общността.

3. Съответните компетентни органи, посочени в параграфи 1 и 2, по-специално се консултират един с друг, когато оценяват уместността на акционерите или членовете и репутацията и опита на лицата, които действително управляват стопанската дейност на друго предприятие от същата група. Те обменят цялата информация относно уместността на акционерите или членовете и репутацията и опита на лицата, които действително управляват стопанската дейност, която е от значение за другите засегнати компетентни органи по отношение на издаването на разрешително, както и текущата оценка на изпълнението на оперативните условия.

Член 61

Правомощия на приемащите държави-членки

1. Приемащите държави-членки могат да изискват, за статистически цели, от всички инвестиционни посредници, които имат клонове на техните територии, периодично да се отчетат пред тях за дейността на тези клонове.

2. При изпълнението на отговорностите си съгласно настоящата директива, приемащите държави-членки могат да изискват от клоновете на инвестиционни посредници да предоставят необходимата информация за извършването на мониторинг върху съблюдаването от тях на стандартите, определени от приемащата държава-членка, които се прилагат към тях в случаите, предвидени в член 32, параграф 7. Тези изисквания не могат да бъдат по-строги от тези, които същата държава-членка прилага към установените предприятия за извършването на мониторинг върху спазването от тях на същите стандарти.

Член 62

Предпазни мерки, които следва да се предприемат от приемащите държави-членки

1. Когато компетентният орган на приемащата държава-членка има ясни и очевидни причини да счита, че инвестиционният посредник, който действа на неговата територия, нарушава при свободното предоставяне на услугите задълженията, произтичащи от разпоредбите, приети съгласно настоящата директива, или че инвестиционен посредник, който има клон на неговата територия, нарушава задълженията, произтичащи от разпоредбите, приети съгласно настоящата директива, които не дават правомощия на компетентния орган на приемащата държава-членка, той отнася тези разкрития пред компетентния орган на държавата-членка по произход.

Ако въпреки мерките, взети от компетентния орган на държавата-членка по произход, или поради това, че тези мерки се явяват неадекватни, инвестиционният посредник продължава да действа по начин, който е категорично в ущърб на интересите на инвеститорите на приемащата държава-членка или надлежното функциониране на пазарите, компетентният орган на приемащата държава-членка, след като информира компетентния орган на държавата-членка по произход, предприема всички необходими мерки за защитата на инвеститорите и надлежното функциониране на пазарите. Това включва възможността за предотвратяване иницирането от инвестиционните посредници — нарушители на всякакви следващи сделки на техните територии. Комисията бива информирана за тези мерки незабавно.

2. Когато компетентните органи на приемащата държава-членка установят, че инвестиционният посредник, което има клон в рамките на нейната територия, нарушава правните или регулаторните разпоредби, приети в тази държава съгласно настоящата директива и даващи правомощия на компетентните органи на приемащата държава-членка, тези органи изискват от инвестиционния посредник да преустанови неправомерното положение.

Ако съответният инвестиционен посредник не предприеме необходимите мерки, компетентните органи на приемащата държава-членка предприемат всички необходими мерки, за да се осигури преустановяването от съответният инвестиционен посредник на неправомерното положение. Характерът на тези мерки се съобщава на компетентните органи на държавата-членка по произход.

Ако въпреки мерките, които са предприети от приемащата държава-членка, инвестиционният посредник продължава да нарушава правните или регулаторните разпоредби, посочени в първа алинея, които са в сила в тази приемаща държава-членка, последната може, след като информира компетентните органи на държавата-членка по произход, да вземе необходимите мерки за предотвратяването или санкционирането на следващи нередности и, доколкото е необходимо, за предотвратяването на всички следващи сделки в рамките на нейната територия, които могат да бъдат иницирани от този инвестиционен посредник. Комисията бива информирана за тези мерки незабавно.

3. Когато компетентният орган на приемащата държава-членка за регулирания пазар или МТС има ясни и очевидни причини да счита, че такъв регулиран пазар или МТС нарушават задълженията, произтичащи от разпоредбите, приети съгласно настоящата директива, той отнася тези разкрития пред компетентния орган на държавата-членка по произход на регулирания пазар или МТС.

Ако въпреки мерките, взети от компетентния орган на държавата-членка по произход, или поради това, че такива мерки се явяват неадекватни, посоченият регулиран пазар или МТС продължават да действа по начин, който е категорично в ущърб на интересите на инвеститорите на приемащата държава-членка или надлежното функциониране на пазарите, компетентният орган на приемащата държава-членка, след като информира компетентния орган на държавата-членка по произход, предприема всички необходими мерки за защитата на инвеститорите и надлежното функциониране на пазарите. Това включва възможността за предотвратяване

предоставянето на системите на упоменатия регулиран пазар или МТС на отдалечени членове или участници, установени в приемащата държава-членка. Комисията бива информирана за тези мерки незабавно.

4. Всяка мярка, приета съобразно параграфи 1, 2 или 3, включваща санкции или ограничения за дейността на инвестиционния посредник или на регулирания пазар, бива надлежно мотивирана и съобщавана на съответният инвестиционен посредник или регулиран пазар.

ГЛАВА III

СЪТРУДНИЧЕСТВО С ТРЕТИ СТРАНИ

Член 63

Обмен на информация с трети страни

1. Държавите-членки могат да сключват споразумения за сътрудничество, предвиждащи обмен на информация с компетентните органи на трети страни, само ако предаваната информация е предмет на гаранции за професионална тайна, най-малкото еквивалентни на тези, изисквани съгласно член 54. Такъв обмен на информация трябва да бъде предназначен за изпълнението на задачите на тези компетентни органи.

Държавите-членки могат да предават лични данни на трета страна в съответствие с глава IV от Директива 95/46/ЕО.

Държавите-членки могат също да сключват споразумения за сътрудничество, предвиждащи обмен на информация с органи, институции и физически или юридически лица на трети страни, които отговарят за:

- i) надзора върху кредитни институции, други финансови организации, застрахователни предприятия и надзора върху финансовите пазари;
- ii) ликвидацията и несъстоятелността на инвестиционни посредници и други подобни процедури;
- iii) извършването на законоустановени одити на счетоводните баланси на инвестиционни посредници и други финансови институции, кредитни институции и застрахователни предприятия, при изпълнението на техните надзорни функции, или администрирането на компенсационни системи, при изпълнението на техните функции;
- iv) надзора върху институции, участващи в ликвидацията и несъстоятелността на инвестиционни посредници и други подобни процедури;
- v) надзора върху лица, натоварени с извършването на одит на счетоводните баланси на застрахователни предприятия, кредитни институции, инвестиционни посредници и други финансови институции,

само ако предаваната информация е предмет на гаранции за професионална тайна, най-малкото еквивалентни на тези, изисквани съгласно член 54. Такъв обмен на информация трябва да бъде предназначен за изпълнението на задачите на тези органи, институции или физически или юридически лица.

2. Когато информацията е с произход от друга държава-членка, тя не може да бъде предавана без изричното съгласие на компетентните органи, които са я предали и, когато е подходящо, единствено за целите, за които тези органи са дали съгласието си. Същата разпоредба се прилага за информацията, предоставена от компетентните органи на трета страна

ДЯЛ V

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 64

Процедура на Комитета

1. Комисията се подпомага от Европейски комитет по ценни книжа, създаден с Решение 2001/528/ЕО на Комисията ⁽¹⁾ (наричан по-долу „Комитетът“).

2. Когато се прави позоваване на настоящия параграф, се прилагат членове 5 и 7 на Решение 1999/468/ЕО, като се вземат предвид разпоредбите на член 8 от него, при условие че мерките, приети в съответствие с тази процедура, не изменят основните разпоредби на настоящата директива.

Периодът, установен в член 5, параграф 6 от Решение 1999/468/ЕО, се определя на три месеца.

3. Без да се засягат вече приетите мерки, след изтичането на четиригодишен период, следващ влизането в сила на настоящата директива, се суспендира прилагането на нейните разпоредби относно приемането на технически правила и решения в съответствие с параграф 2. По предложение на Комисията Европейският парламент и Съветът могат да подновяват действието на съответните разпоредби съгласно процедурата, установена в член 251 от Договора, като за целта ги преразглеждат преди изтичането на този период.

Член 65

Доклади и проверка

1. Преди 30 април 2006 г. Комисията, въз основа на публични консултации и в светлината на дискусиите с компетентните органи, докладва на Европейския парламент и на Съвета за възможното разширяване на обхвата на разпоредбите на директивата по отношение на задълженията за прозрачност преди и след извършването на сделки с класове финансови инструменти, различни от акции.

2. Преди 30 април 2007 г. Комисията представя доклад на Европейския парламент и Съвета за прилагането на член 27.

3. Преди 30 октомври 2006 г. Комисията, въз основа на публични консултации и в светлината на дискусиите с компетентните органи, докладва на Европейския парламент и Съвета за:

- a) целесъобразността от запазване на изключението съгласно член 2, параграф 1, буква к), за предприятията, чиято основна стопанска дейност се състои в търгуване за собствена сметка със стокови деривати;
- б) съдържанието и формата на подходящите изисквания за разрешението и надзора върху такива предприятия като инвестиционни посредници по смисъла на настоящата директива;
- в) уместността на правилата относно назначаването на обвързани агенти при извършването на инвестиционни услуги и/или дейности, по-специално по отношение на надзора върху тях;
- г) целесъобразността от запазване на изключението съгласно член 2, параграф 1, буква и).

4. Преди 30 октомври 2006 г. Комисията представя доклад на Европейския парламент и на Съвета за напредъка при отстраняването на пречките, които могат да възпрепятстват консолидирането на европейско ниво на информацията, която местата за търгуване трябва да публикуват.

5. На базата на докладите, посочени в параграфи от 1 до 4, Комисията може да представи предложения за съответни изменения на настоящата директива.

6. Преди 30 април 2005 г. Комисията, в светлината на дискусиите с компетентните органи, докладва на Европейския парламент и Съвета за целесъобразността от запазване на изискванията за застраховка за професионална отговорност, налагани на посредници съгласно правото на Общността.

Член 66

Изменение на Директива 85/611/ЕИО

В член 5 от Директива 85/611/ЕИО, параграф 4 се заменя от следното:

„4. Член 2, параграф 2 и членове 12, 13 и 19 на Директива 2004/39 ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно пазарите на финансови инструменти ^(*), се прилагат за предоставянето на услугите, посочени в параграф 3 на този член, от управляващи дружества.

⁽¹⁾ ОВ L 191, 13.7.2001 г., стр. 45.

^(*) ОВ L 145 от 30.4.2004 г., стр. 1.“

Член 67

Изменение на Директива 93/6/ЕИО

Директива 93/6/ЕИО се изменя както следва:

1) Член 2, параграф 2 се заменя от следното:

„2. „Инвестиционни посредници“ означава всички институции, които удовлетворяват определението в член 4, параграф 1 от Директива 2004/39 ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно пазарите на финансови инструменти (*), и които са предмет на изискванията, наложени от същата директива, с изключение на:

- а) кредитни институции;
- б) местни предприятия, както са определени в точка 20, и
- в) предприятия, които имат разрешение единствено да предоставят услуги или инвестиционни консултации и/или да получават и предават поръчки от инвеститори, без и в двата случая да държат парични средства или ценни книжа, които принадлежат на техните клиенти, и които поради тази причина не могат по всяко време да задължняват прямо клиентите си.

(*) ОВ L 145 от 30.4.2004 г., стр. 1.“

2) Член 3, параграф 4 се заменя от следното:

„4. Предприятията, посочени в член 2, параграф 2, буква б), имат първоначален капитал от 50 000 евро, доколкото се възползват от свободното установяване или предоставяне на услуги съгласно член 31 или 32 от Директива 2004/39/ЕО.“;

3) В член 3 се добавят следните параграфи:

„4а) До ревизията на Директива 93/6/ЕО, предприятията, посочени в член 2, параграф 2, буква в), имат:

- а) първоначален капитал от 50 000 евро; или
- б) застраховка за професионална отговорност, покриваща цялата територия на Общността, или друга съизмерима гаранция срещу задължение, произтичащо от професионална небрежност, която представлява най-малко 1 000 000 евро за всеки иск и 1 500 000 евро годишно за всички икове; или
- в) комбинация от първоначален капитал и застраховка за професионална отговорност във форма, която има ниво на покритие, еквивалентно на това в букви а) или б).

Сумите, посочени в този параграф, се преразглеждат периодически от Комисията, с оглед да се вземат предвид промените в Европейския индекс на потребителските цени, публикувани от

Евростат, в съответствие с и към момента на направените преизчисления съгласно член 4, параграф 7 на Директива 2002/92/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 9 декември 2002 г. за застрахователното посредничество (*).

4б) Когато инвестиционният посредник, посочен в член 2, параграф 2, буква в), е регистриран също съгласно Директива 2002/92/ЕО, той следва да изпълнява изискванията, определени в член 4, параграф 3 на тази директива, и следва да има допълнително:

- а) първоначален капитал от 25 000 евро; или
- б) застраховка за професионална отговорност, която покрива цялата територия на Общността, или друга съизмерима гаранция срещу задължение, произтичащо от професионална небрежност, представляваща най-малко 500 000 евро за всеки иск и 750 000 евро годишно за всички икове; или
- в) комбинация от първоначален капитал и застраховка за професионална отговорност във форма, която има ниво на покритие, еквивалентно на това в букви а) или б).

(*) ОВ L 9, 15.1.2003 г., стр.3.“

Член 68

Изменение на Директива 2000/12/ЕО

Приложение I на Директива 2000/12/ЕО се изменя, както следва:

В края на приложение I се добавя следното изречение:

„Услугите и дейностите, предвидени в раздели А и Б от приложение I към Директива 2004/39 ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 април 2004 г. относно пазарите на финансови инструменти (*), са предмет на взаимно признаване съгласно настоящата директива, когато се извършва позоваване на финансовите инструменти, предвидени в раздел В от приложение I към настоящата директива.

(*) ОВ L 145, 30.4.2004 г., стр. 1.“

Член 69

Отмяна на Директива 93/22/ЕИО

Директива 93/22/ЕИО се отменя в сила от 30 април 2006 г. Позоваванията на Директива 93/22/ЕИО се извършват чрез позоваване на настоящата директива. Позоваванията на условията, определени в Директива 93/22/ЕИО или в нейни членове, се извършват чрез позоваване на еквивалентните условия, определени в настоящата директива или в неин член.

Член 70

Транспониране

Държавите-членки приемат необходимите закони, подзаконови и административни разпоредби, за да се съобразят с настоящата директива най-късно до 30 април 2006 г.. Те незабавно информират Комисията за това (*).

Когато държавите-членки приемат тези мерки, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите-членки.

Член 71

Преходни разпоредби

1. Инвестиционните посредници, които имат разрешение в своята държавата-членка по произход да предоставят инвестиционни услуги преди 30 април 2006 г., се признават като притежаващи разрешително за целите на настоящата директива, ако законите на тези държави-членки предвиждат, че за да започнат такава дейност, те трябва да изпълняват условията, които са сравними с тези, определени в членове 9—14.

2. Регулираният пазар или пазарният оператор, който има разрешително в държавата-членка по произход си преди 30 април 2006 г., се признава като притежаващ разрешително за целите на настоящата директива, ако законите на тази държава-членка предвиждат, че регулираният пазар или пазарният оператор (според случая) трябва да изпълняват условията, сравними с тези, определени в дял III.

3. Обвързаните агенти, които вече са вписани в публичен регистър преди 30 април 2006 г., се считат за регистрирани за целите на настоящата директива, ако законите на тези държави-членки предвиждат, че обвързаните агенти трябва да изпълняват условията, сравними с тези, определени в член 23.

4. Информацията, съобщена преди 30 април 2006 г., за целите на членове 17, 18 или 30 от Директива 93/22/ЕИО, се счита за съобщена за целите на членове 31 и 32 от настоящата директива .

5. На всяка съществуваща система, която попада в определенията на МТС, управлявана от пазарен оператор на регулиран пазар, се дава разрешение като МТС по искане на пазарния оператор на регулирания пазар, при условие че спазва правила, еквивалентни на тези, които се изискват от настоящата директива за разрешението и функционирането на МТС, и при условие, че въпросното искане е направено преди 30 октомври 2007 г.

6. Инвестиционните посредници могат да продължават да разглеждат съществуващи професионални клиенти като такива, при условие че тази категоризация е дадена от инвестиционния посредник на базата на адекватна оценка на експертизата, опита и знанията на клиента, която по убедителен начин дава уверения, че клиентът може да взема самостоятелни инвестиционни решения и осъзнава свързаните с тях рискове в светлината на характера на планираните сделки или услуги. Тези инвестиционни посредници информират клиентите си за условията, определени в директивата за категоризирането на клиенти.

Член 72

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила в деня на нейното публикуване в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 73

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите-членки.

Съставено в Страсбург на 21 април 2004 година

За Европейския парламент

Председател

P. COX

За Съвета

Председател

D. ROCHE

ПРИЛОЖЕНИЕ I

СПИСКЪТ НА УСЛУГИТЕ, ДЕЙНОСТИТЕ И ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ

Раздел А

Инвестиционни услуги и дейности

1. Получаване и предаване на поръчки във връзка с един или повече финансови инструменти.
2. Изпълнение на поръчки от името на клиенти.
3. Търгуване за собствена сметка.
4. Управление на портфейл.
5. Инвестиционни консултации.
6. Поемане емисията на финансови инструменти и/или пласиране на финансови инструменти на базата на твърд ангажимент.
7. Пласиране на финансови инструменти без твърд ангажимент.
8. Управление на Многостранни търговски системи.

Раздел Б

Допълнителни услуги

1. Съхранение и администриране на финансови инструменти за сметка на клиенти, включително попечителство и свързаните с това услуги, такива като управление на паричните наличности/управление на обезпеченията.
2. Предоставяне на кредити или заеми на инвеститор, за да може да извърши сделка с един или повече финансови инструменти, при което посредникът, който предоставя кредита или заема, е включен в сделката.
3. Консултации за предприятия относно капиталовата структура, индустриалната стратегия и свързаните с това въпроси и консултации, както и услуги, които се отнасят до сливания и купуване на предприятия.
4. Услуги, свързани с валута, когато се отнасят до предоставянето на инвестиционни услуги.
5. Инвестиционно проучване и финансов анализ или други форми на препоръки от общ характер относно сделки с финансови инструменти.
6. Услуги, свързани с поемане на емисии.
7. Инвестиционни услуги и дейности, както и допълнителни услуги от типа съгласно раздел А или Б на приложение I, свързани с основните деривати, включени в раздел В под номера 5, 6, 7 и 10, когато са свързани с предоставянето на инвестиционни или допълнителни услуги.

Раздел В

Финансови инструменти

1. Прехвърлими ценни книжа.
2. Инструменти на паричния пазар.
3. Дялови единици в предприятия за колективно инвестиране.
4. Опции, фючърси, суапове, форуърдни споразумения и всякакви други договори за деривати, свързани с ценни книжа, валути, лихвени проценти или доходност, или други дериватни инструменти, финансови индекси или финансови мерки, за които може да бъде извършван сетълмент с физическо присъствие или по касов път.
5. Опции, фючърси, суапове, форуърдни споразумения и всякакви други договори за деривати, свързани със стоки, за които трябва да бъде извършен сетълмент по касов път или за които може да бъде извършен сетълмент по касов път по желание на една от страните (различно от такова поради неизпълнение на задължение или друго събитие за прекратяване).

6. Опции, фючърси, суапове и всякакъв друг договор за деривати, свързан със стоки, за които може да бъде извършван сетълмент с физическо присъствие, при условие, че са търгувани на регулиран пазар и/или МТС.
 7. Опции, фючърси, суапове, форуърдни споразумения и всякакви други договори за деривати, свързани със стоки, за които може да бъде извършван сетълмент с физическо присъствие, които не са упоменати в раздел В, точка 6 и не са за търговски цели, имащи характеристиките на други дериватни финансови инструменти, като се вземе предвид дали за тях се извършва, *inter alia*, клиринг и сетълмент чрез признати клирингови къщи или са предмет на регулярни искания за марж.
 8. Дериватни инструменти за трансфер на кредитен риск.
 9. Финансови договори за разлики;
 10. Опции, фючърси, суапове, форуърдни споразумения и всякакви други договори за деривати, свързани с климатични променливи, ставки на навло, емисионни разрешителни или инфлационни проценти или други официални статистически данни за икономиката, за които трябва да бъде извършен сетълмент по касов път или за които може да бъде извършен сетълмент по касов път по желание на една от страните (различно от такова поради неизпълнение на задължение или друго събитие за прекратяване), както и всякакви други договори за деривати, свързани с активи, права, задължения, индекси и мерки, които не са посочени в този раздел, имащи характеристиките на други дериватни финансови инструменти, като се вземе предвид, дали те, *inter alia*, се търгуват на регулиран пазар или МТС и дали за тях се извършва клиринг и сетълмент чрез признати клирингови къщи или са предмет на регулярни искания за марж.
-

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ПРОФЕСИОНАЛНИ КЛИЕНТИ ПО СМИСЪЛА НА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА

Професионален клиент е клиент, който притежава опита, знанията и експертизата да взема самостоятелни решения и да оценява правилно рисковете, на които се излага. За да бъде считан за професионален клиент, клиентът трябва да отговаря на следните критерии:

I. Категории клиенти, които са считат за професионални клиенти

Следните категории би трябвало да бъдат считани като професионални клиенти по отношение на всички инвестиционни услуги и дейности и финансови инструменти за целите на директивата:

1. Субекти, от които се изисква да имат разрешително или да бъдат под надзор за оперирането на финансовите пазари. Списъкът по-долу би следвало да бъде разглеждан като включващ всички субекти, които имат разрешително и извършват характерната дейност за посочените субекти: субекти, на които е издадено разрешително от държава-членка съгласно директива, субекти, на които е издадено разрешително или са под надзора на държава-членка без позоваването на директива, и субекти, на които е издадено разрешително или са под надзора на държава, която не е държава-членка:
 - а) кредитни институции;
 - б) инвестиционни посредници;
 - в) други финансови институции, които имат разрешение или са под надзор;
 - г) застрахователни компании;
 - д) схеми за колективно инвестиране и техните управляващи дружества;
 - е) пенсионни фондове и техните управляващи дружества;
 - ж) дилъри на стоки и стокови деривати;
 - з) местни предприятия;
 - и) други институционални инвеститори.
2. Големи предприятия, които изпълняват две от следните изисквания по отношение на предприятието:

— обща балансова стойност:	20 000 000 евро,
— нетен оборот:	40 000 000 евро,
— собствени средства:	2 000 000 евро.
3. Национални и регионални правителства, публични институции, които управляват публичен дълг, централни банки, международни и наднационални институции, такива като Световната банка, МВФ, ЕЦБ, ЕИБ и други подобни международни организации.
4. Други институционални инвеститори, чиято основна дейност се състои в инвестирането във финансови инструменти, включително институции, които извършват секюритизация на активи или други сделки за финансиране.

Горепосочените субекти се считат за професионални клиенти. На тях обаче трябва да им бъде разрешено да искат третиране като непрофесионални клиенти, при което инвестиционните посредници могат да се съгласяват да предоставят по-висока степен на защита. Когато клиентът на инвестиционен посредник е предприятие, посочено по-горе, инвестиционният посредник трябва да го информира преди предоставянето на услуги, че клиентът се счита, въз основа на наличната му информация, за професионален клиент и ще бъде третиран като такъв, освен ако предприятието и клиентът не се договорят другояче. Предприятието трябва да информира също клиента, че той може да поиска изменение на условията на споразумението с оглед да си осигури по-висока степен на защита.

Искането за по-висока степен на защита е задължение на клиента, считан за професионален клиент, когато смята, че му е невъзможно да оценява или управлява правилно свързаните с инвестицията рискове.

Тази по-висока степен на защита ще се предоставя, когато клиентът, който е считан за професионален клиент, встъпва в писмено споразумение с инвестиционния посредник, имащо за резултат третирането му като непрофесионален клиент за целите на приложимите правила за извършването на дейност. Това споразумение би следвало да определя дали това се прилага за една или повече конкретни услуги или сделки или за един или повече типа продукти или сделки.

II. Клиенти, които могат да бъдат третираны като професионални клиенти при поискване

II.1. Критерии за идентифициране

На клиенти, които са различни от тези, упоменати в раздел I, включително институции от публичния сектор и частни индивидуални инвеститори, също може да бъде разрешавано да се отказват от някои от защитите, давани съгласно правилата за извършване на стопанска дейност.

Поради това на инвестиционните посредници би следвало да се разрешава да третират всеки от горните клиенти като професионални клиенти, при условие, че са изпълнени съответните критерии и процедурата, упомената по-долу. За тези клиенти, обаче, не би следвало да се приема, че притежават знания и опит на пазара, сравними с тези на категориите, изброени в раздел I.

Всеки такъв отказ от защитата, дадена съгласно стандартните правила за извършване на дейност, се счита за валиден, само ако адекватната оценка на експертизата, опита и знанията на клиента, предприета от инвестиционния посредник, дава увереност в достатъчно голяма степен, в светлината на характера на планираните сделки или услуги, че клиентът е в състояние да взема самостоятелни инвестиционни решения и да осъзнава свързаните с тях рискове.

Тестът за годност, прилаган за мениджъри и ръководители на субекти, които имат разрешение съгласно директиви във финансовата област, би могъл да бъде считан като пример за оценката на експертизата и знанията. В случай на малки по размер субекти, лицето, което е предмет на горната оценка, би следвало да бъде лицето, което има разрешение да извършва сделките от името на субекта.

В процеса на горната оценка би следвало да бъдат удовлетворени поне два от следните критерия:

- клиентът да е извършил на съответния пазар през предходните четири тримесечия средно по 10 сделки на тримесечие, които са със значителен размер,
- размерът на портфейла на клиента от финансови инструменти, който включва по определение парични депозити и финансови инструменти, да надвишава 500 000 евро,
- клиентът да работи или да е работил поне от една година на професионална позиция във финансовия сектор, която изисква знания за планираните сделки или услуги.

II.2. Процедура

Клиентите, дефинирани по-горе, могат да отказват преимуществата, давани съгласно подробните правила за извършване на стопанска дейност, само когато се спазва следната процедура:

- те трябва да заявят писмено пред инвестиционния посредник, че желаят да бъдат третирани като професионални клиенти, като цяло или по отношение на определена инвестиционна услуга или сделка, тип сделка или продукт,
- инвестиционният посредник трябва да им даде ясно писмено указание, предупреждаващо за защитите и правата за обезщетяване на инвеститори, които могат да загубят,
- те трябва да заявят писмено в отделен от договора документ, че са запознати с последствията от загубването на тези защити.

Преди да се реши да се приеме всякакво искане за отказ, от инвестиционните посредници трябва да се изисква да предприемат всички необходими стъпки за осигуряване изпълнението от клиента, който иска да бъде третиран като професионален клиент, на съответните изисквания, изложени в раздел II.1 по-горе.

Ако клиентите обаче вече са категоризирани като професионални клиенти съгласно параметри и процедури, подобни на изложените по-горе, не се очаква, че техните отношения с инвестиционните посредници би следвало да бъдат засегнати от всякакви нови правила, приети съгласно това приложение.

Посредниците трябва да прилагат подходящи писмени вътрешни политики и процедури за категоризирането на клиенти. Професионалните клиенти са отговорни за информирането на посредника за всякаква промяна, която би могла да засегне настоящата им категоризация. Ако обаче на инвестиционния посредник му стане известно, че клиентът не продължава да изпълнява първоначалните условия, които са го направили годен за професионално третиране, инвестиционният посредник трябва да предприеме подходящите действия.